

ອະນຸສັນຍາ ສັນຍານາໂກຢາ ວ່າດ້ວຍ
ການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນພັນທຸກຳ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ
ແບບສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທຳຈາກການນຳໃຊ້ສິ່ງດັ່ງກ່າວ
ຂອງສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ

NAGOYA PROTOCOL ON
ACCESS TO GENETIC RESOURCES
AND THE FAIR AND EQUITABLE SHARING OF BENEFITS ARISING
FROM THEIR UTILIZATION TO THE CONVENTION
ON BIOLOGICAL DIVERSITY

ສະໜັບສະໜູນ ໂດຍ:

Supported by:

ສະຖາບັນ ນິເວດວິທະຍາ ແລະ ຊີວະເຕັກໂນໂລຊີ
ກະຊວງ ວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ
Biotechnology and Ecology Institute,
Ministry of Science and Technology

ສູນຊີວະນາໆພັນອາຊຽນ
ASEAN Centre for Biodiversity

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, 2012

Vientiane, 2012

**ອະນຸສັນຍາ ສັນຍານາໂກຢາ ວ່າດ້ວຍ
ການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນພັນທຸກຳ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ
ແບບສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທຳຈາກການນຳໃຊ້ສິ່ງດັ່ງກ່າວ
ຂອງສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ**

ປະເທດພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາ,

ໂດຍການເປັນ ປະເທດພາຄີຂອງສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ, ຊຶ່ງຕໍ່ໄປນີ້ຈະອ້າງອີງເອີ້ນວ່າ “ສົນທິສັນຍາ”,

ໂດຍອີງໃສ່ ການແບ່ງປັນສິດຜົນປະໂຫຍດແບບສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທຳຈາກການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແມ່ນໜຶ່ງໃນສາມຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງສົນທິສັນຍາ ແລະ **ເປັນການຍອມຮັບວ່າ** ອະນຸສັນຍາແມ່ນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພາຍໃນ ຂອບຈຸດປະສົງຂອງສົນທິສັນຍາ,

ໂດຍການຍັງຢືນ ສິດອຳນາດອະທິປະໄຕຂອງຊາດຕໍ່ກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານທຳມະຊາດ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບບົດບັນຍັດຂອງສົນທິສັນຍາ,

ໂດຍອີງໃສ່ ມາດຕາທີ່ 15 ຂອງສົນທິສັນຍາ,

ໂດຍການຍອມຮັບ ການປະກອບສ່ວນອັນສຳຄັນ ໃນການພັດທະນາແບບຍືນຍົງດ້ວຍການຖ່າຍທອດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການຮ່ວມມືໃນການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ເພື່ອເປັນການສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມຂອງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ໃນບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ໂດຍສອດຄ່ອງກັບມາດຕາທີ່ 16 ແລະ 19 ຂອງສົນທິສັນຍາ,

ໂດຍການຍອມຮັບວ່າ ການສ້າງຈິດສຳນຶກຂອງສັງຄົມໃນການເພີ່ມມູນຄ່າທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຂອງລະບົບນິເວດວິທະຍາ ແລະ ຊີວະນາໆພັນ; ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດແບບເປັນທຳ ແລະ ສະເໝີພາບຂອງມູນຄ່າທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ກັບບຸກຄະລາກອນທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຊີວະນາໆພັນ ແມ່ນເປັນຂອດຊຸກຍູ້ອັນສຳຄັນໃນການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ ຂອງບັນດາອົງປະກອບເຫຼົ່ານັ້ນ,

ໂດຍການຮັບຮູ້ ບົດບາດທີ່ເປັນທ່າແຮງຂອງການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ຈະປະກອບ ສ່ວນໃນການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ ຂອງຊີວະນາໆພັນ, ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ມັນຍັງໄດ້ມີການປະກອບສ່ວນ ເພື່ອບັນລຸບັນດາເປົ້າໝາຍພັດທະນາສະຫະຕະວັດອີກດ້ວຍ,

ໂດຍການຮັບຮູ້ ການເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດແບບສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທຳ ຈາກການນຳໃຊ້ບັນດາຊັບພະຍາກອນດັ່ງກ່າວ,

ໂດຍການຍອມຮັບ ຄວາມສໍາຄັນຂອງການຕອບສະໜອງທາງດ້ານລະບຽບການທີ່ກ່ຽວພັນກັບ ການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກໍາ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດແບບສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທໍາຈາກການນໍາໃຊ້ບັນດາຊັບພະຍາກອນດັ່ງກ່າວ,

ໂດຍການຍອມຮັບເຖິງ ຄວາມສໍາຄັນຂອງການສົ່ງເສີມທາງດ້ານຄວາມສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທໍາ ໃນການເຈລະຈາ ພາຍໃຕ້ຂໍ້ຕົກລົງລະຫວ່າງບັນດາຜູ້ທີ່ຕອບສະໜອງ ແລະ ຜູ້ທີ່ຊົມໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກໍາ,

ໂດຍການຍອມຮັບອີກ ບົດບາດອັນປາດສະຈາກບໍ່ໄດ້ຂອງເພດຍິງ ຕໍ່ກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ການຍັ້ງຢືນເຖິງຄວາມຈໍາເປັນໃນການມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງເຕັມສ່ວນຂອງ ເພດຍິງໃນ ທຸກລະດັບຂອງການກຳນົດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ,

ໂດຍການກຳນົດ ເຖິງການໃຫ້ຄວາມສະໜັບສະໜູນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ຂອງການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ທີ່ໄດ້ບັນຍັດໄວ້ພາຍໃຕ້ສົນທິສັນຍາ,

ໂດຍການຍອມຮັບວ່າ ທາງອອກຂອງນະວັດຕະກຳ ເປັນສິ່ງທີ່ຕ້ອງການເພື່ອກ້າວໄປເຖິງການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດແບບສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທໍາຈາກການນໍາໃຊ້ບັນດາຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກໍາ ແລະ ພູມປັນຍາອັນເປັນມູນເຊື້ອທີ່ກ່ຽວພັນກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກໍາ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນບັນດາເຫດການຂ້າມຊາຍແດນ ຫຼື ສໍາລັບສິ່ງທີ່ບໍ່ສາມາດເປັນໄປໄດ້ ທີ່ຄໍ້າປະກັນ ຫຼື ໄດ້ຮັບຂະບວນການແຈ້ງການລ່ວງໜ້າ,

ໂດຍການຍອມຮັບ ຄວາມສໍາຄັນຂອງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກໍາ ຕໍ່ກັບຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານ ສະບຽງອາຫານ, ສາທາລະນະສຸກ, ການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ, ແລະ ການເຄື່ອນຍ້າຍ ແລະ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ,

ໂດຍການຍອມຮັບ ຈຸດພິເສດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ຂອງຊີວະນາໆພັນກະສິກຳ, ຄວາມເປັນເອກະລັກ ທີ່ສະແດງອອກ ແລະ ສິ່ງທີ່ຈໍາເປັນໃນການແກ້ໄຂບັນຫາຂອງຄວາມເປັນເອກະລັກຂອງສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ,

ໂດຍການຍອມຮັບ ຄວາມເປັນເອກະລາດຂອງບັນດາປະຊາຊາດ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານ ພັນທຸກໍາສໍາລັບອາຫານ ແລະ ການກະສິກໍາ ດັ່ງດຽວກັນກັບບັນດາສະພາບທຳມະຊາດອັນພິເສດ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນເພື່ອຄໍ້າປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານຂອງປະຊາກອນໂລກ ແລະ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທາງດ້ານກະສິກໍາ ໃນຂອບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຮັບຮູ້ບົດບາດພື້ນຖານຂອງສົນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກໍາພຶດສະບຽງອາຫານ ແລະ ການກະສິກໍາ ແລະ ຄະນະກຳມະການອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ ທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກໍາພຶດສະບຽງອາຫານ ແລະ ການກະສິກໍາໃນບັນຫານີ້,

ໂດຍການຍິນຍອມ ບັນດາລະບຽບການສາກົນທາງດ້ານສຸຂະອານາໄມ (2005) ຂອງອົງການອານາໄມໂລກ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນໃນການຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງບັນດາເຊື້ອພະຍາດຂອງມະນຸດ ສໍາລັບເປົ້າໝາຍ ທາງດ້ານສາທາລະນະສຸກ ໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ບໍາບັດ,

ໂດຍການຮັບຮູ້ ບັນດາວຽກງານທີ່ກຳລັງດໍາເນີນການ ພາຍໃຕ້ຂອບສາກົນອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ,

ໂດຍອີງໃສ່ ລະບົບຫຼາຍຝ່າຍຂອງການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ທີ່ໄດ້ຮັບການສ້າງ ຕັ້ງຂຶ້ນພາຍໃຕ້ສົນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳພຶດສະບຽງອາຫານ ແລະ ການກະ ສິກຳ ໂດຍໄດ້ມີການພັດທະນາຄຽງຄູ່ກັບ ສົນທິສັນຍາ,

ໂດຍການຍອມຮັບວ່າ ບັນດາລະບຽບການສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍ ດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນທັງສອງຝ່າຍທາງດ້ານທັດສະນະ ເພື່ອບັນລຸບັນດາຈຸດປະສົງຂອງ ສົນທິສັນຍາ,

ໂດຍອີງໃສ່ ສິ່ງທີ່ກ່ຽວພັນກັບມາດຕາ 8(j) ຂອງສົນທິສັນຍາ ດັ່ງໄດ້ກ່າວເຖິງພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນເປັນມູນ ເຊື້ອທີ່ກ່ຽວພັນກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດແບບສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທຳຈາກການນຳໃຊ້ພູມປັນຍາດັ່ງກ່າວ,

ໂດຍການຍອມຮັບ ການພົວພັນກ່ຽວຂ້ອງ ລະຫວ່າງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແລະ ພູມປັນຍາ ພື້ນບ້ານອັນເປັນມູນເຊື້ອ, ຄວາມບໍ່ສາມາດແຍກອອກຕາມທຳມະຊາດໃນບັນດາຊຸມຊົນສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ທ້ອງ ຖິ່ນ, ຄວາມສຳຄັນຂອງພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນເປັນມູນເຊື້ອ ໃນການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການນຳໃຊ້ ແບບຍືນຍົງ ຂອງສ່ວນປະກອບຂອງສິ່ງດັ່ງກ່າວ, ແລະ ສຳລັບຄວາມຍືນຍົງຂອງການດຳລົງຊີວິດປະຈຳວັນຂອງ ຊຸມຊົນເຫຼົ່ານີ້,

ໂດຍການຍອມຮັບ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານເງື່ອນໄຂທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດ ພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນເປັນມູນເຊື້ອ ທີ່ກ່ຽວ ພັນກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດ ຫຼື ຄອບຄອງໂດຍບັນດາຊຸມຊົນສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ ນ,

ໂດຍການເຂົ້າໃຈວ່າ ມັນແມ່ນສິດຂອງບັນດາຊຸມຊົນສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ຈະກຳນົດມອບສິດການ ຄຸ້ມຄອງທັງໝົດກ່ຽວກັບພູມປັນຍາອັນເປັນມູນເຊື້ອ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳພາຍໃນ ຊຸມຊົນຂອງພວກເຂົາເຈົ້າເອງ,

ໂດຍການຍັງຍືນ ຄວາມເປັນໜຶ່ງດຽວທາງດ້ານເງື່ອນໄຂທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດ ສິ່ງທີ່ເປັນພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນເປັນມູນ ເຊື້ອ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແມ່ນເກີດຂຶ້ນໃນບັນດາປະເທດ, ຈາກການບອກກ່າວ, ບັນທຶກເປັນເອກະສານ ຫຼື ຮູບແບບອື່ນໆ, ທີ່ເປັນການສະທ້ອນຄວາມຮັ່ງມີທາງດ້ານວັດທະນະທຳທີ່ໄດ້ຕົກ ທອດເປັນມໍລະດົກ ທາງດ້ານການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງຂອງຊີວະນາໆພັນ,

ໂດຍການເໜັ້ນໜັກ ຖະແຫຼງການຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ກ່ຽວກັບສິດທິຂອງປະຊາຊົນສ່ວນໜ້ອຍ, ແລະ

ໂດຍການຮັບຮູ້ວ່າ ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ຕ້ອງໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນບົນພື້ນຖານ ການກະທັດຮັດ ຫຼື ການສະແດງອອກ ໃຫ້ເຫັນເຖິງບັນດາສິດທິທີ່ມີ ຂອງບັນດາຊຸມຊົນສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ,

ໄດ້ມີການຕົກລົງກັນ:

ມາດຕາ 1

ຈຸດປະສົງ

ຈຸດປະສົງຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ແມ່ນ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດແບບສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທຳທີ່ໄດ້ຮັບ ຈາກການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ, ທີ່ລວມເອົາຕາມຄວາມເໝາະສົມ ດ້ວຍການເຂົ້າເຖິງ ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແລະ ດ້ວຍການຖ່າຍທອດເຕັກໂນໂລຊີທີ່ເໝາະສົມຂອງ ບັນດາເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ໂດຍເອົາໃຈໃສ່ເຖິງບັນດາສິດທິທັງໝົດເໜືອຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານັ້ນ ພ້ອມດ້ວຍເຕັກໂນໂລຊີ, ແລະ ດ້ວຍງົບປະມານທີ່ເໝາະສົມ ຈະເປັນການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການນຳໃຊ້ ແບບຍືນຍົງ ຂອງອົງປະກອບຂອງສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ.

ມາດຕາ 2

ຄຳສັບທີ່ມີການນຳໃຊ້

ບັນດາຄຳສັບທີ່ໄດ້ໃຫ້ນິຍາມໄວ້ໃນມາດຕາທີ່ 2 ຂອງສົນທິສັນຍາ ຕ້ອງຖືກນຳໃຊ້ກັບອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້. ໃນ ກໍລະນີທີ່ໄດ້ມີການເພີ່ມເຕີມ, ສຳລັບເປົ້າໝາຍຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້:

(a) “ກອງປະຊຸມພາຄີ” ໝາຍເຖິງກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນ ພາຄີ ຂອງສົນທິສັນຍາສະບັບນີ້,

(b) “ສົນທິສັນຍາ” ໝາຍເຖິງສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ;

(c) “ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ” ໝາຍເຖິງການເຮັດການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະ ນາ ທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແລະ/ຫຼື ສ່ວນປະກອບທາງດ້ານຊີວະເຄມີ ຂອງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ, ລວມ ເຖິງຮູບການນຳໃຊ້ທາງດ້ານຊີວະເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາທີ່ 2 ຂອງສົນທິສັນຍາ.

(d) “ຊີວະເຕັກໂນໂລຊີ” ດັ່ງທີ່ໄດ້ໃຫ້ນິຍາມໄວ້ໃນມາດຕາທີ່ 2 ຂອງສົນທິສັນຍາຊີວະນາໆພັນ ໝາຍ ເຖິງທຸກໆການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ນຳໃຊ້ບັນດາລະບົບຊີວະພາບ, ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ, ຫຼື ອົງປະກອບຂອງມັນ, ເພື່ອ ສ້າງ ຫຼື ປັບດັດຜົນຜະລິດ ຫຼື ຂະບວນການທີ່ນຳໃຊ້ເປັນອັນສະເພາະພິເສດ.

(e) “ອົງປະກອບ” ໝາຍເຖິງ ສິ່ງທີ່ເປັນຂອງທຳມະຊາດທີ່ມີສ່ວນປະກອບທາງດ້ານຊີວະເຄມີ ທີ່ໄດ້ຈາກ ຖ່າຍທອດຄຸນລັກສະນະທາງດ້ານພັນທຸກຳ ຫຼື ການປ່ຽນສະຫຼາຍຂອງຊັບພະຍາກອນຊີວະພາບ ຫຼືພັນທຸກຳ, ສະເພາະໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ໄດ້ບັນຈຸບັນດາຫົວໜ່ວຍການຖ່າຍທອດທາງດ້ານພັນທຸກຳໃດໆ.

ມາດຕາ 3

ຂອບ

ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ຕ້ອງນຳໃຊ້ກັບບັນດາຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ພາຍໃຕ້ຂອບຂອງ ມາດຕາທີ່ 15 ຂອງສົນທິສັນຍາ ແລະ ກັບບັນດາຜົນປະໂຫຍດ ທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການນຳໃຊ້ ຂອງບັນດາຊັບພະຍາກອນ ເຫຼົ່ານັ້ນ. ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ຍັງຕ້ອງນຳໃຊ້ອີກກັບ ພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນເປັນມູນເຊື້ອທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ພາຍໃຕ້ຂອບຂອງສົນທິສັນຍາ ແລະ ກັບບັນດາຜົນປະໂຫຍດຈາກ ການນຳໃຊ້ພູມປັນຍາດັ່ງກ່າວ.

ມາດຕາ 4

ຄວາມສຳພັນກັບບັນດາຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ລະບຽບການສາກົນ

- 1). ຂໍ້ກຳນົດຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ຕ້ອງບໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ບັນດາສິດ ແລະ ພັນທະຂອງປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ເກີດຈາກບັນດາຂໍ້ຕົກລົງສາກົນທີ່ມີຢູ່, ຍົກເວັ້ນໃນກໍລະນີທີ່ການປະຕິບັດສິດ ແລະ ພັນທະເຫຼົ່ານັ້ນ ກໍ່ເກີດຄວາມເສຍຫາຍຈຳນວນບໍ່ຖ້ວນ ຫຼື ກະທົບຕໍ່ຊີວະນາໆພັນ. ເນື້ອໃນຂອງວັກນີ້ ຈະບໍ່ເປັນການສ້າງຄວາມຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ກັບບັນດາລະບຽບການສາກົນອື່ນໆ.
- 2). ບໍ່ມີສິ່ງໃດໃນອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະປ້ອງກັນປະເທດພາຄີ ຈາກເຫດການກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາຂໍ້ຕົກລົງສາກົນອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ລວມທັງບັນຫາພິເສດອື່ນໆຂອງຂໍ້ຕົກລົງການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ, ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສະໜັບສະໜູນ ແລະ ບໍ່ຂັດກັບທິດຂອງບັນດາຈຸດປະສົງ ຂອງສົນທິສັນຍາ ແລະ ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້.
- 3). ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ຕ້ອງຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນກົນໄກການສະໜັບສະໜູນຊຶ່ງກັນແລະກັນ ກັບລະບຽບການທີ່ເປັນເຄື່ອງມືສາກົນອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້. ພ້ອມດຽວກັນຕ້ອງໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ຕໍ່ວຽກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອັນມີປະໂຫຍດ ແລະ ພວມດຳເນີນການຢູ່ ຫຼື ບັນດາປະສົບການ ພາຍໃຕ້ເຄື່ອງມືສາກົນເຫຼົ່ານັ້ນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສະໜັບສະໜູນ ແລະ ບໍ່ຂັດກັບທິດຂອງບັນດາຈຸດປະສົງຂອງສົນທິສັນຍາ ແລະ ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້.
- 4). ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ເປັນເຄື່ອງມືໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດາຂໍ້ກຳນົດຂອງສົນທິສັນຍາ ທີ່ກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ. ໃນເມື່ອລະບຽບການສາກົນພິເສດອື່ນໆທາງດ້ານການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ມີການນຳໃຊ້ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັນ ແລະ ບໍ່ຂັດກັບທິດຂອງບັນດາຈຸດປະສົງຂອງສົນທິສັນຍາ ແລະ ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ຈະບໍ່ນຳໃຊ້ກັບປະເທດພາຄີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼື ບັນດາປະເທດພາຄີທີ່ມີລະບຽບການພິເສດໃນການຮັບຮູ້ຂອງແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນອັນພິເສດ ທີ່ໄດ້ຮອງຮັບດ້ວຍ ຫຼື ເພື່ອເປົ້າໝາຍຂອງລະບຽບການພິເສດນັ້ນ.

ມາດຕາ 5

ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດແບບສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທຳ

- 1). ໃນສິ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບມາດຕາທີ່ 15, ວັກທີ່ 3 ແລະ 7 ຂອງສົນທິສັນຍາ, ບັນດາສິດຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຈາກການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ດັ່ງດຽວກັນກັບເພື່ອການນຳໃຊ້ ແລະ ການຄ້າຕ້ອງໄດ້ຖືກແບ່ງປັນແບບສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທຳກັບປະເທດທີ່ໄດ້ຕອບສະໜອງບັນດາຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານັ້ນ ທີ່ເປັນປະເທດຖິ່ນກຳເນີດຂອງຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານັ້ນ ຫຼື ປະເທດພາຄີທີ່ໄດ້ມີສິດໃນຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນສົນທິສັນຍາ. ການແບ່ງປັນຕ້ອງເປັນໄປຕາມບັນດາຂໍ້ຕົກລົງທີ່ເຫັນພ້ອມຕ້ອງກັນ.
- 2). ປະເທດພາຄີຕ້ອງໄດ້ກຳນົດລະບຽບການ, ມາດຕະການຂອງການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ແລະ ດ້ານນະໂຍບາຍ, ຕາມຄວາມເໝາະສົມ, ກ່ຽວກັບເປົ້າໝາຍການຄ້າປະກັນ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍບັນດາຊຸມຊົນສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ພາຍໃຕ້ລະບຽບການພາຍໃນປະເທດ ທີ່ກ່ຽວກັບການກຳນົດສິດຂອງຊຸມຊົນສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນເຫຼົ່ານັ້ນຕໍ່ກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ, ຖືກແບ່ງປັນແບບສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທຳ ກັບຊຸມຊົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ອີງຕາມບັນດາຂໍ້ຕົກລົງທີ່ເຫັນພ້ອມຕ້ອງກັນ.
- 3). ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວັກທີ່ 1 ທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງ, ປະເທດພາຄີຕ້ອງໄດ້ກຳນົດລະບຽບການ, ມາດຕະການຂອງການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ແລະ ດ້ານນະໂຍບາຍ, ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.
- 4). ບັນດາຜົນປະໂຫຍດ ສາມາດປະກອບດ້ວຍຜົນປະໂຫຍດທີ່ເປັນເງິນຕຣາ ແລະ ບໍ່ເປັນເງິນຕຣາ, ປະກອບໃນບັນຊີ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຈຳກັດໄວ້ພຽງແຕ່ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ.
- 5). ປະເທດພາຄີຕ້ອງໄດ້ກຳນົດລະບຽບການ, ມາດຕະການຂອງການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ແລະ ດ້ານນະໂຍບາຍຕາມຄວາມເໝາະສົມ, ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນດາຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຈາກ ການນຳໃຊ້ພູມປັນຍາພື້ນ ບ້ານອັນເປັນມູນເຊື້ອທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ຖືກແບ່ງປັນແບບເປັນທຳ ແລະ ສະເໝີພາບກັບຊຸມຊົນສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພູມປັນຍາເຫຼົ່ານັ້ນ, ການແບ່ງປັນເຫຼົ່ານີ້ ຕ້ອງອີງຕາມບັນດາຂໍ້ຕົກລົງທີ່ເຫັນພ້ອມຕ້ອງກັນ.

ມາດຕາ 6

ການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ

- 1). ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາສິດອຳນາດອະທິປະໄຕຂອງປະເທດ ຕໍ່ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ແລະ ຕໍ່ກັບລະບຽບການພາຍໃນຂອງປະເທດ ຫຼື ບັນດາລະບັນດາລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ເພື່ອການນຳໃຊ້ສິ່ງດັ່ງກ່າວ, ຕ້ອງໄດ້ບັນຈຸເປັນຂະບວນການແຈ້ງຂ່າວ ຂອງປະເທດພາຄີທີ່ໄດ້ສະໜອງຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານັ້ນ ທີ່ແມ່ນປະເທດຖິ່ນກຳເນີດຂອງຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານັ້ນ ຫຼື ປະເທດ

ພາຄີທີ່ໄດ້ມີສິດໃນຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນສົນທິສັນຍາ, ຈົນກວ່າຈະມີການກຳນົດຂອງປະເທດພາຄີ.

2). ໃນກໍລະນີທີ່ກ່ຽວກັບລະບຽບການພາຍໃນປະເທດ, ແຕ່ລະປະເທດພາຄີຕ້ອງໄດ້ກຳນົດມາດຕະການອັນເໝາະສົມ, ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍທີ່ຄ້ຳປະກັນວ່າ ການບັນຈຸເປັນຂະບວນການແຈ້ງຂ່າວ ຫຼື ການຮັບຮອງ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງບັນດາຊຸມຊົນສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນການໄດ້ຮັບອະນຸຍາດກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ໃນເມື່ອພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮັບສິດການອອກໃບອະນຸມັດການເຂົ້າເຖິງບັນດາຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານັ້ນ.

3). ອີງຕາມວັກທີ່1 ກ່າວມາຂ້າງເທິງ, ໃນເມື່ອແຕ່ລະປະເທດພາຄີໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າຕ້ອງມີການຮ້ອງຂໍ ການບັນຈຸເປັນຂະບວນການແຈ້ງຂ່າວ, ຕ້ອງໄດ້ກຳນົດລະບຽບການທີ່ຈຳເປັນ, ມາດຕະການຂອງການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ແລະ ດ້ານນະໂຍບາຍ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ ເພື່ອ:

(a) ຕອບສະໜອງລະບຽບການທີ່ມີຄວາມຊັດເຈນ, ແຈ່ມແຈ້ງ ແລະ ໂປ່ງໃສ ກ່ຽວກັບບັນດາເງື່ອນໄຂລະບຽບການພາຍໃນປະເທດທີ່ຕ້ອງການໃນການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ;

(b) ຕອບສະໜອງສິດ ແລະ ຂະບວນການທີ່ເປັນທຳ ແລະ ບໍ່ແບ່ງແຍກປະເພດໃນການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ;

(c) ຕອບສະໜອງຂໍ້ມູນເຖິງວິທີການ ໃນການຍື່ນຂໍການບັນຈຸເປັນຂະບວນການແຈ້ງຂ່າວ;

(d) ຕອບສະໜອງໃນການຂຽນມະຕິຕົກລົງທີ່ແຈ່ມແຈ້ງ ແລະ ໂປ່ງໃສ ໂດຍອີງກອນຮັບຜິດຊອບແຫ່ງຊາດ, ກ່ຽວກັບມູນຄ່າທີ່ມີປະສິດທິຜົນໃນການດຳເນີນການ ແລະ ພາຍໃຕ້ຂອບເວລາຢ່າງມີເຫດມີຜົນ.

(e) ຕອບສະໜອງການອອກໃບອະນຸຍາດຕາມເວລາຂອງການເຂົ້າເຖິງ ຫຼື ທຽບເທົ່າຕາມການ ຍັ້ງຍືນຂອງການຕົກລົງໃນການອະນຸຍາດການບັນຈຸເປັນຂະບວນການແຈ້ງຂ່າວ ແລະ ການສ້າງຕັ້ງບັນດາຂໍ້ຕົກລົງບົດບັນທຶກຮ່ວມກັນ, ແລະ ມີການແຈ້ງການລົງໃນສູນຂໍ້ມູນຂອງການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;

(f) ໃນກໍລະນີທີ່ເປັນໄປໄດ້ ແລະ ບັນຈຸໃນລະບຽບການພາຍໃນ ຕ້ອງຕັ້ງເງື່ອນໄຂ ແລະ ຫຼື ຂະບວນການ ໃນການໄດ້ຮັບການບັນຈຸເປັນຂະບວນການແຈ້ງຂ່າວ ຫຼື ການຮັບຮອງ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນໃນການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ; ແລະ

(g) ໃຫ້ສ້າງຕັ້ງບັນດາລະບຽບການ ແລະ ຂະບວນການທີ່ແຈ່ມແຈ້ງ ເພື່ອໃຊ້ໃນການຮ້ອງຂໍ ແລະ ການສ້າງຕັ້ງບັນດາຂໍ້ຕົກລົງບົດບັນທຶກຮ່ວມກັນ. ຂໍ້ຕົກລົງດັ່ງກ່າວແມ່ນຕ້ອງກຳນົດໃນບົດບັນທຶກ ແລະ ອາດປະກອບດ້ວຍ:

- (1) ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ;
- (2) ບັນດາຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ, ຮວມທັງການພົວພັນເຖິງສິດຊັບສິນປັນຍາ;
- (3) ບັນດາຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ຂອງບຸກຄົນທີ່ສາມ, ຖ້າມີ; ແລະ
- (4) ບັນດາຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງລາຍລະອຽດ, ໃນເມື່ອເປັນໄປໄດ້.

ມາດຕາ 7

ການເຂົ້າເຖິງພູມປັນຍາພື້ນບ້ານ

ອັນເປັນມູນເຊື້ອທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ

ພາຍໃຕ້ລະບຽບການກົດໝາຍພາຍໃນປະເທດ, ປະເທດພາຄືຕ້ອງດຳເນີນມາດຕະການຕາມຄວາມເໝາະສົມ, ໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍເພື່ອຄ້ຳປະກັນໃຫ້ ພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນເປັນມູນເຊື້ອທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະ ຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍຊຸມຊົນສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນການໄດ້ເຂົ້າເຖິງກັບ ຂະບວນການ ແລະ ເງື່ອນໄຂໃນການໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ ຫຼື ການຮັບຮອງ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງບັນດາຊຸມຊົນສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນເຫຼົ່ານີ້, ແລະ ບັນດາຂໍ້ຕົກລົງທັງສອງຝ່າຍທີ່ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ.

ມາດຕາ 8

ການພິຈາລະນາບັນຫາພິເສດ

ໃນການພັດທະນາ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບຽບການ ຫຼື ບັນດາເງື່ອນໄຂຂໍ້ກຳນົດໃນການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ, ປະເທດພາຄືຕ້ອງ:

(a) ສ້າງເງື່ອນໄຂໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ຊຸກຍູ້ການຄົ້ນຄວ້າທີ່ມີການປະກອບສ່ວນ ໃນການອະນຸລັກ ແລະ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງຊີວະນາໆພັນ, ນັບທັງໃນບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ຜ່ານມາດຕະການທີ່ກະທັດຮັດໃນການເຂົ້າເຖິງສຳລັບເປົ້າໝາຍການຄົ້ນຄວ້າທີ່ບໍ່ເປັນການຄ້າ, ໂດຍເອົາໃຈໃສ່ເຖິງຄວາມຕ້ອງການເພື່ອກ້າວໄປເຖິງການປ່ຽນແປງຜົນສຳລັບການຄົ້ນຄວ້ານັ້ນໆ;

(b) ເອົາໃຈໃສ່ພິຈາລະນາເຖິງໃນກໍລະນີປະຈຸບັນ ຫຼື ໃນກໍລະນີເກີດເຫດການສຸກເສີນ ທີ່ເກີດຫຼືສ້າງເສຍຫາຍຕໍ່ກັບສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ ແລະ ພືດ, ຊຶ່ງໄດ້ມີການກຳນົດເປັນໃນລະດັບຊາດ ຫຼື ລະດັບສາກົນ. ບັນດາປະເທດພາຄືຕ້ອງໄດ້ມີການກຳນົດສິ່ງຈຳເປັນໃນການພິຈາລະນາ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ເຮັດແບບທັນການໃນການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດແບບສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທຳຈາກການນຳໃຊ້ບັນດາຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ, ຮວມເອົາເຖິງການເຂົ້າເຖິງການແກ້ໄຂສະພາບບັນຫາແບບສາມາດຄ້ຳປະກັນໄດ້ ໂດຍບັນດາສິ່ງທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ, ອັນສະເພາະພິເສດໃນບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ.

(c) ພິຈາລະນາຄວາມຈຳເປັນຂອງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ສຳລັບອາຫານ ແລະ ການກະເສດ ແລະ ບົດບາດອັນພິເສດສຳລັບຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ.

ມາດຕາ 9

ການປະກອບສ່ວນໃນການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ

ປະເທດພາຄີຕ້ອງຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ນຳໃຊ້ ແລະ ຜູ້ຕອບສະໜອງ ໄດ້ແບ່ງປັນສິດຜົນປະໂຫຍດໂດຍກົງ ຈາກການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ເພື່ອເປົ້າໝາຍໃນການອະນຸລັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງຂອງຊີວະນາໆພັນ ໂດຍເປັນການສະໜັບສະໜູນຈຸດປະສົງຂອງສົນທິສັນຍາ.

ມາດຕາ 10

ກົນໄກການຕົກລົງລະດັບໂລກໃນການການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ

ບັນດາປະເທດພາຄີຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາເຖິງຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຮູບແບບຂອງກົນໄກການຕົກລົງລະດັບໂລກ ໃນການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ທີ່ກ່ຽວກັບການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດແບບສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທຳຈາກການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແລະ ພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນທີ່ເປັນມູນເຊື້ອ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ທີ່ເກີດກັບເຫດການຂອງການເຄື່ອນຍ້າຍຂ້າມຊາຍແດນ ຫຼື ກັບສິ່ງທີ່ບໍ່ສາມາດດຳເນີນການໄດ້ໃນການອອກໃບອະນຸມັດ ຫຼື ຂະບວນການແຈ້ງຂ່າວ. ບັນດາຜົນປະໂຫຍດທີ່ຕ້ອງ ໄດ້ແບ່ງປັນໂດຍ ຜູ້ຊົມໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແລະ ພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນທີ່ເປັນມູນເຊື້ອ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ໂດຍຜ່ານກົນໄກອັນນີ້ ຕ້ອງໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອເປັນການສະໜັບສະໜູນການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງຂອງບັນດາອົງປະກອບຕ່າງໆໃນລະດັບໂລກ.

ມາດຕາ 11

ການຮ່ວມມືຂ້າມແດນ

- 1). ໃນກໍລະນີທີ່ຊັບພະຍາກອນພັນທຸກຳຊະນິດດຽວກັນ ໄດ້ມີການຄົ້ນພົບຕາມທຳມະຊາດ ພາຍໃຕ້ສິດອະທິປະໄຕຂອງຫຼາຍກວ່າຈຳນວນໜຶ່ງປະເທດພາຄີ, ປະເທດພາຄີເຫຼົ່ານັ້ນຕ້ອງໄດ້ປະສານງານຕາມຄວາມເໝາະສົມກັບບັນດາຊຸມຊົນສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ໃນກໍລະນີທີ່ເປັນໄປໄດ້ ກ່ຽວກັບທິດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້.
- 2). ໃນບ່ອນທີ່ພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນເປັນມູນເຊື້ອຊະນິດດຽວກັນ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບຊັບພະຍາກອນພັນທຸກຳ ໄດ້ມີການແບ່ງປັນໃນຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງຂອງບັນດາຊຸມຊົນສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນໃນປະເທດພາຄີຕ່າງໆ, ປະເທດພາຄີເຫຼົ່ານັ້ນຕ້ອງໄດ້ປະສານງານຕາມຄວາມເໝາະສົມ ກັບບັນດາຊຸມຊົນສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ໃນກໍລະນີທີ່ເປັນໄປໄດ້ ກ່ຽວກັບທິດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 12

ພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນເປັນມູນເຊື້ອ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ

- 1). ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາພັນທະ ພາຍໃຕ້ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ພາຍໃຕ້ລະບຽບການກົດໝາຍໃນ ປະເທດພາຄີຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ພິຈາລະນາກົດໝາຍພາສີ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນເປັນມູນ ເຊື້ອຂອງ ຊຸມຊົນສ່ວນນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ຂະບວນການ ແລະ ອະນຸສັນຍາຂອງຊຸມຊົນໃນກໍລະນີທີ່ເປັນໄປໄດ້ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ.
- 2). ປະເທດພາຄີ, ເພື່ອການເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງມີປະສິທິຜົນຂອງຊຸມຊົນສ່ວນນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຕ້ອງ ໄດ້ສ້າງກົນໄກໃນການແຈ້ງຂໍ້ມູນ ໃຫ້ຜູ້ນຳໃຊ້ຢ່າງເປັນປະຈຳຂອງພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນເປັນມູນເຊື້ອ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ກ່ຽວກັບສິດໜ້າທີ່ຂອງເຂົາເຈົ້າ, ຮວມທັງບັນດາມາດຕະການທີ່ ມີ ຜ່ານສູນຂໍ້ມູນການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ສຳລັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ແບບສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທຳ ທີ່ໄດ້ຈາກການນຳໃຊ້ພູມປັນຍາດັ່ງກ່າວ.
- 3). ປະເທດພາຄີຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ, ຕາມຄວາມເໝາະສົມ, ການພັດທະນາ ໂດຍຊຸມຊົນສ່ວນ ນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ຮວມທັງເພດຍິງພາຍໃນຊຸມຊົນ, ທາງດ້ານ:
 - (a) ອະນຸສັນຍາຊຸມຊົນ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບການເຂົ້າເຖິງພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນເປັນມູນເຊື້ອ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດແບບສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທຳທີ່ໄດ້ຈາກການ ນຳໃຊ້ພູມປັນຍາດັ່ງກ່າວ.
 - (b) ຈຳກັດເງື່ອນໄຂຂອງບັນດາຂໍ້ຕົກລົງແຫ່ງຄວາມເຂົ້າໃຈໃຫ້ມີໜ້ອຍທີ່ສຸດ ເພື່ອຄຳປະກັນການ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດແບບສະເໝີພາບ ແລະ ເປັນທຳທີ່ໄດ້ຈາກການນຳໃຊ້ພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນເປັນມູນເຊື້ອທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ; ແລະ
 - (c) ຮູບແບບຂອງການຮ່ວມມືສຳລັບ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດຈາກການນຳໃຊ້ ພູມປັນຍາພື້ນ ບ້ານອັນເປັນມູນເຊື້ອ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ.
- 4). ປະເທດພາຄີ, ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ຕ້ອງບໍ່ຮັດຄູມດ້ວຍພາສີ ຂອງການນຳໃຊ້ ແລະ ການແລກປ່ຽນ ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແລະ ກ່ຽວຂ້ອງກັບພູມປັນຍາພື້ນບ້ານ ອັນເປັນມູນ ເຊື້ອພາຍໃນ ແລະ ພາຍໃຕ້ຊຸມຊົນສ່ວນນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ສອດຄ່ອງກັບບັນດາຈຸດປະສົງຂອງ ສົນທິສັນຍາ.

ມາດຕາ 13

ຈຸດປະສານງານແຫ່ງຊາດ ແລະ ອົງກອນຮັບຜິດຊອບແຫ່ງຊາດ

1). ແຕ່ລະປະເທດພາຄີຕ້ອງແຕ່ງຕັ້ງ ຈຸດປະສານງານແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນສິດ ຜົນປະໂຫຍດ. ຈຸດປະສານງານແຫ່ງຊາດຕ້ອງແຈ້ງຂໍ້ມູນທີ່ມີດັ່ງນີ້:

(a) ສໍາລັບຜູ້ທີ່ມີຄວາມສົນໃຈໃນການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກໍາ, ຮວມເຖິງບັນດາອົງ ປະກອບ, ຂໍ້ມູນສໍາລັບຂະບວນການໄດ້ຮັບແຈ້ງການເປັນແຕ່ລະບາດກ້າວ ແລະ ການສ້າງຂໍ້ຕົກລົງທັງສອງ ຝ່າຍ, ຮວມທັງການແບ່ງປັນສິດຜົນປະໂຫຍດ;

(b) ສໍາລັບຜູ້ທີ່ມີຄວາມສົນໃຈໃນການເຂົ້າເຖິງພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນເປັນມູນເຊື້ອ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບຊັບ ພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກໍາ, ໃນເມື່ອເປັນໄປໄດ້, ຂອງຊຸມຊົນສ່ວນນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ການສ້າງຂໍ້ ຕົກລົງທັງສອງຝ່າຍທີ່ ຮວມທັງການແບ່ງປັນສິດຜົນປະໂຫຍດ; ແລະ

(c) ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບອົງກອນຮັບຜິດຊອບແຫ່ງຊາດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊຸມຊົນສ່ວນນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ບັນດາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ຈຸດປະສານງານແຫ່ງຊາດຕ້ອງມີໜ້າທີ່ປະສານງານກັບກອງເລຂາ.

2). ປະເທດພາຄີຕ້ອງແຕ່ງຕັ້ງໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍອົງກອນຮັບຜິດຊອບແຫ່ງຊາດໃນການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນ ຊັບພະຍາກອນພັນທຸກໍາ. ອົງກອນຮັບຜິດຊອບແຫ່ງຊາດ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບລະບຽບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພາຍ ໃນປະເທດ ຕ້ອງສະໜອງບັນດາມາດຕະການໃນການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ ຫຼື ການກຳນົດນະໂຍບາຍ, ມີຄວາມ ຮັບຜິດຊອບໃນການອອກສິດຄອບຄອງໃນການເຂົ້າເຖິງ ຫຼືໃນກໍລະນີທີ່ເປັນໄປໄດ້ການຍັ້ງຢືນເປັນລາຍລັກ ອັກສອນກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂການເຂົ້າເຖິງທີ່ໄດ້ສ້າງໄວ້ແລ້ວ ແລະ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການໃຫ້ຄໍາປຶກສາກ່ຽວ ກັບ ຂະບວນການ ແລະ ເງື່ອນໄຂໃນການໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ ແລະ ດໍາເນີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມບັນດາເງື່ອນໄຂ ທີ່ເປັນຂໍ້ຕົກລົງທັງສອງຝ່າຍ.

3). ປະເທດພາຄີສາມາດແຕ່ງຕັ້ງ ອົງກອນຮັບຜິດຊອບດຽວທີ່ປະຕິບັດໜ້າທີ່ຄວບຄຸມສອງຢ່າງ ທັງຈຸດປະສານງານ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ອົງກອນຮັບຜິດຊອບແຫ່ງຊາດ.

4). ແຕ່ລະປະເທດພາຄີ, ພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ບໍ່ຊ້າກວ່າວັນທີ່ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ສໍາລັບຕົນ, ຕ້ອງແຈ້ງເຖິງກອງເລຂາກ່ຽວກັບ ຂໍ້ມູນທີ່ຢູ່ຂອງຈຸດປະສານງານແຫ່ງຊາດ ແລະ ອົງກອນຮັບຜິດຊອບແຫ່ງ ຊາດ. ໃນກໍລະນີທີ່ປະເທດພາຄີໄດ້ມີການແຕ່ງຕັ້ງ ອົງກອນຮັບຜິດຊອບແຫ່ງຊາດຫຼາຍກວ່າຈໍານວນໜຶ່ງອົງກອນ ຕ້ອງໄດ້ມີການແຈ້ງຕໍ່ກອງເລຂາ ກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງບັນດາອົງກອນເຫຼົ່ານັ້ນ. ໃນກໍລະນີທີ່ເປັນ ໄປໄດ້, ຂໍ້ມູນທີ່ແຈ້ງເປັນຢ່າງໜ້ອຍທີ່ສຸດ ແມ່ນກໍລະນີອົງກອນຮັບຜິດຊອບ ທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບສະເພາະພິ ເສດກ່ຽວກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກໍາ. ປະເທດພາຄີຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງຕໍ່ກອງເລຂາຄືນກ່ຽວກັບທຸກໆການ ປ່ຽນແປງກ່ຽວກັບ ຈຸດປະສານງານແຫ່ງຊາດ ຫຼື ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການປະສານ ຫຼື ບັນດາຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງ ອົງກອນຮັບຜິດຊອບແຫ່ງຊາດ ຫຼື ຂອງບັນດາອົງກອນເຫຼົ່ານັ້ນ.

5). ກອງເລຂາຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຮັບຕາມວັກທີ 4 ຜ່ານສູນຂໍ້ມູນການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະ ໂຫຍດ.

ມາດຕາ 14

ສູນຂໍ້ມູນການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ

- 1). ສູນຂໍ້ມູນການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ແມ່ນໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນໂດຍເປັນສ່ວນປະກອບໜຶ່ງ ຂອງ ກົນໄກການແຈ້ງຂໍ້ມູນພາຍໃຕ້ມາດຕາທີ່ 18, ວັກທີ່ 3 ຂອງສົນທິສັນຍາ. ມັນຈະຕ້ອງນຳໃຊ້ເປັນບ່ອນການ ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ. ໃນພ້ອມດຽວກັນນີ້, ມັນຈະເປັນບ່ອນການ ເຂົ້າເຖິງບັນດາຂໍ້ມູນ ທີ່ມີການຕອບສະໜອງໃຫ້ຂອງແຕ່ລະປະເທດພາຄີ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດ ຕັ້ງປະຕິ ບັດອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້.
- 2). ນອກຈາກການປົກປ້ອງຂໍ້ມູນທີ່ເປັນຄວາມລັບ, ແຕ່ລະປະເທດພາຄີ ຕ້ອງຕອບສະໜອງໃຫ້ສູນຂໍ້ມູນການ ເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ບັນດາຂໍ້ມູນທີ່ຮ້ອງຂໍໂດຍອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ພ້ອມດຽວກັນນີ້ທັງບັນດາ ຂໍ້ມູນ ທີ່ເປັນມະຕິຕົກລົງຂອງກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນ ພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້. ຂໍ້ມູນຄວນປະກອບດ້ວຍດັ່ງນີ້:
 - (a) ລະບຽບການທາງດ້ານກົດໝາຍ, ບັນດາມາດຕະການທາງດ້ານບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ແລະ ນະ ໂຍບາຍທີ່ກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ;
 - (b) ຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວກັບຈຸດປະສານງານແຫ່ງຊາດ ແລະ ອົງກອນຮັບຜິດຊອບແຫ່ງຊາດ; ແລະ
 - (c) ບັນດາການອະນຸມັດ ຫຼື ການດຳເນີນການທີ່ທຽບເທົ່າໃນຂະນະດຽວກັນ ຂອງການເຂົ້າເຖິງຕາມທີ່ ໄດ້ມີການຂໍ້ຕົກລົງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເງື່ອນໄຂໃນການໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ ແລະ ສ້າງຕັ້ງບັນດາເງື່ອນໄຂທີ່ເປັນຂໍ້ຕົກລົງທັງ ສອງຝ່າຍ.
- 3). ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ, ໃນກໍລະນີທີ່ມີ ແລະ ເປັນໄປໄດ້, ສາມາດປະກອບດ້ວຍ:
 - (a) ອົງກອນຮັບຜິດຊອບທີ່ກ່ຽວກັບ ຊຸມຊົນສ່ວນນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ແລະ ບັນດາຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຕົກລົງ;
 - (b) ຮູບແບບການຕົກລົງຮ່ວມງານ;
 - (c) ການພັດທະນາວິທີການ ແລະ ເຄື່ອງມື ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ;
 - (d) ລະຫັດຂອງການເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ປະສົບການງານນຳໃຊ້.
- 4). ຮູບແບບຂອງການດຳເນີນການຂອງສູນຂໍ້ມູນການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ, ຮວມເອົາທັງບົດ ລາຍງານກ່ຽວກັບບັນດາກິດຈະກຳ, ຕ້ອງໄດ້ຖືກພິຈາລະນາ ແລະ ອອກມະຕິຕົກລົງໂດຍກອງປະຊຸມ ພາຄີທີ່ໃຊ້ເປັນ ການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ໃນຄັ້ງທຳອິດ ແລະ ຮັບ ໄວ້ໃນການທົບທວນຄືນຄັ້ງຕໍ່ໄປ.

ມາດຕາ 15

ສິດຜູກພັນກັບລະບຽບການພາຍໃນປະເທດ ຫຼື ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ

- 1). ປະເທດພາຄີຕ້ອງດຳເນີນຕາມຄວາມເໝາະສົມ ທາງດ້ານລະບຽບການທາງກົດໝາຍທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ຄວບຄຸມ, ມາດຕະການໃນການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ຫຼື ດ້ານນະໂຍບາຍ ເພື່ອຕອບສະໜອງໃຫ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳໄດ້ມີການນຳໃຊ້ພາຍໃຕ້ສິດອຳນາດອະທິປະໄຕ ແມ່ນໄດ້ມີການເຂົ້າເຖິງພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ ແລະ ບັນດາຂໍ້ຕົກລົງທີ່ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ, ຕາມລະບຽບການພາຍໃນປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ຫຼື ລະບຽບການທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການຂອງປະເທດພາຄີອື່ນໆ.
- 2). ປະເທດພາຄີຕ້ອງດຳເນີນຕາມຄວາມເໝາະສົມ ທາງດ້ານມາດຕະການທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ຄວບຄຸມກ່ຽວກັບເຫດການຂອງການບໍ່ປະຕິບັດຕາມ ກ່ຽວກັບບັນດາມາດຕະການທີ່ໄດ້ມີການຮັບຮອງຕາມທີ່ໄດ້ບັນຈຸໄວ້ໃນວັກທີ່ 1.
- 3). ປະເທດພາຄີ, ຕາມຄວາມເໝາະສົມ, ຕ້ອງໄດ້ຮ່ວມມືໃນກໍລະນີມີການລະເມີດຊ້ຳຊາກ ຂອງລະບຽບການພາຍໃນປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ຫຼື ລະບຽບການ ທີ່ໄດ້ບັນຈຸໄວ້ໃນວັກທີ່ 1.

ມາດຕາ 16

ສິດຜູກພັນກັບລະບຽບການພາຍໃນປະເທດ ຫຼື ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານການຄຸ້ມຄອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ສຳລັບພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນເປັນມູນເຊື້ອທີ່ກ່ຽວພັນກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ

- 1). ປະເທດພາຄີຕ້ອງດຳເນີນຕາມຄວາມເໝາະສົມ ທາງດ້ານລະບຽບການທາງກົດໝາຍທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ຄວບຄຸມ, ມາດຕະການໃນການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ຫຼື ດ້ານນະໂຍບາຍ ເພື່ອຕອບສະໜອງໃຫ້ພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນເປັນມູນເຊື້ອທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ໄດ້ມີການນຳໃຊ້ພາຍໃຕ້ສິດອຳນາດອະທິປະໄຕ ແມ່ນໄດ້ມີການເຂົ້າເຖິງພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ ຫຼື ຮັບຮອງ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນສ່ວນນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ບັນດາຂໍ້ຕົກລົງທີ່ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ, ຕາມລະບຽບການພາຍໃນປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ຫຼື ລະບຽບການທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການຂອງປະເທດພາຄີອື່ນໆ ໃນສະຖານທີ່ຊຸມຊົນສ່ວນນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນໄດ້ມີການອາໄສຢູ່.
- 2). ປະເທດພາຄີຕ້ອງດຳເນີນຕາມຄວາມເໝາະສົມ ທາງດ້ານມາດຕະການທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ຄວບຄຸມກ່ຽວກັບເຫດການຂອງການບໍ່ປະຕິບັດຕາມ ກ່ຽວກັບບັນດາມາດຕະການທີ່ໄດ້ມີການຮັບຮອງຕາມທີ່ໄດ້ບັນຈຸໄວ້ໃນວັກທີ່ 1.

3). ປະເທດພາຄີ, ຕາມຄວາມເໝາະສົມ, ຕ້ອງໄດ້ຮ່ວມມືໃນກໍລະນີມີການລະເມີດຊໍ້າຊາກ ຂອງລະບຽບການ ພາຍໃນປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ຫຼື ລະບຽບການ ທີ່ໄດ້ບັນຈຸໄວ້ໃນວັກ ທີ່ 1.

ມາດຕາ 17

ການຕິດຕາມກວດກາການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກໍາ

1). ໃນການສະໜັບສະໜູນການປະຕິບັດພັນທະສັນຍາ, ປະເທດພາຄີຕ້ອງໄດ້ກໍານົດມາດຕະການຕາມຄວາມ ເໝາະສົມ, ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ລາຍງານແບບໂປ່ງໃສກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານ ພັນທຸກໍາ. ບັນດາມາດຕະການດັ່ງກ່າວຄວນປະກອບດ້ວຍ:

(a) ການແຕ່ງຕັ້ງໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍຈຸດກວດກາ, ດັ່ງນີ້:

- (1) ການແຕ່ງຕັ້ງຫຼາຍຈຸດກວດກາຕາມຄວາມເໝາະສົມ, ເພື່ອສາມາດເກັບກໍາ ຫຼື ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກ່ຽວກັບການບັນຈຸເປັນຂະບວນການແຈ້ງຂ່າວ, ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກໍາ, ການສ້າງຕັ້ງບັນດາຂໍ້ຕົກລົງບົດບັນທຶກຮ່ວມກັນ, ແລະ/ຫຼື ການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸ ກໍາ, ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.
- (2) ແຕ່ລະປະເທດພາຄີຕ້ອງ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ຂຶ້ນກັບຄຸນລັກສະນະທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງການ ແຕ່ງຕັ້ງຈຸດກວດກາ, ຮ້ອງຂໍໃຫ້ຜູ້ຊົມໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກໍາ ຕ້ອງໄດ້ປະກອບຂໍ້ມູນສະ ເພາະຕາມທີ່ໄດ້ມີການກໍານົດໄວ້ໃນວັກຂ້າງເທິງນີ້ ຢູ່ຈຸດກວດກາທີ່ໄດ້ມີການແຕ່ງຕັ້ງ. ແຕ່ລະປະ ເທດພາຄີຕ້ອງໄດ້ກໍານົດຕາມຄວາມເໝາະສົມ ກ່ຽວກັບບັນດາມາດຕະການ ທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ຂັ້ນຕອນການດໍາເນີນໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ໄດ້ມີການປະຕິບັດຕາມພັນທະສັນຍາ.
- (3) ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວນັ້ນ ມີການປະກອບດ້ວຍບັນດາໃບຢັ້ງຢືນທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງຈາກສາກົນ ໃນການ ປະຕິບັດພັນທະສັນຍາໃນກໍລະນີເປັນໄປໄດ້, ປາດສະຈາກທີ່ວ່າເພື່ອການປ້ອງກັນຂໍ້ມູນທີ່ເປັນຄວາມ ລັບ, ຖືກສະໜອງໃຫ້ແກ່ບັນດາອົງກອນຮັບຜິດຊອບແຫ່ງຊາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ໃຫ້ແກ່ ປະເທດພາຄີທີ່ ໄດ້ມີການສະໜອງເປັນຂະບວນການແຈ້ງຂ່າວ ແລະ ໃຫ້ແກ່ສູນຂໍ້ມູນການການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ, ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.
- (4) ຈຸດກວດກາຕ້ອງມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ສາມາດປະຕິບັດຕາມໜ້າທີ່ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມທີ່ໄດ້ມີ ການກໍານົດໄວ້ໃນວັກ (ກ). ມັນກ່ຽວຂ້ອງກັບການນໍາໃຊ້ບັນດາຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກໍາ, ຫຼື ການເກັບກໍາຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕາມແຕ່ລະຈຸດ, ທຸກໆຂັ້ນຕອນໃນການຄົ້ນຄວ້າ, ການພັດທະນາ, ນະ ວັດຕະກໍາ, ການສ້າງເປັນສິນຄ້າ ແລະ ການເປັນສິນຄ້າ.

- (b) ການຊຸກຍູ້ໃຫ້ບັນດາຜູ້ນຳໃຊ້ ແລະ ຜູ້ຕອບສະໜອງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ມີບັນຈຸບັນດາຂໍ້ກຳນົດໃນການຕົກລົງສອງຝ່າຍ ເພື່ອສາມາດແບ່ງປັນຂໍ້ມູນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາຂໍ້ຕົກລົງດັ່ງກ່າວ, ຮວມທັງບັນດາເງື່ອນໄຂໃນການລາຍງານ; ແລະ
- (c) ການຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ບັນດາເຄື່ອງມື ແລະ ລະບົບການສື່ສານທີ່ມີປະສິດທິຜົນ.

2). ໃບອະນຸມັດ ຫຼື ບັນດາສິ່ງທີ່ມີຄຸນຄ່າເທົ່າທຽມ ທີ່ໄດ້ອອກໃຫ້ໂດຍສອດຄ່ອງກັບມາດຕາທີ່ 6, ວັກທີ 2(e) ແລະ ມີການແຈ້ງຜ່ານສູນຂໍ້ມູນການການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ, ຕ້ອງໄດ້ມີການສອດຄ່ອງກັບໃບຢັ້ງຢືນທີ່ສາກົນໄດ້ໃຫ້ການຮັບຮອງ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດຕາມພັນທະສັນຍາ.

3). ໃບຢັ້ງຢືນທີ່ສາກົນໄດ້ໃຫ້ການຮັບຮອງ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດຕາມພັນທະສັນຍາ ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເປັນການຄ້າປະກັນວ່າຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແມ່ນໄດ້ມີການຮັບຮອງທີ່ກວມເອົາບັນຫາຂອງການເຂົ້າເຖິງແລ້ວທີ່ກ່ຽວພັນກັບການບັນຈຸເປັນຂະບວນການແຈ້ງຂ່າວ ແລະ ບັນດາຂໍ້ຕົກລົງສອງຝ່າຍໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນແລ້ວ, ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໂດຍລະບຽບການພາຍໃນຂອງການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ຫຼື ບັນດາລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງປະເທດພາຄີທີ່ສະໜອງຂະບວນການແຈ້ງຂ່າວ.

4). ໃບຢັ້ງຢືນທີ່ສາກົນໄດ້ໃຫ້ການຮັບຮອງ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດຕາມພັນທະສັນຍາຕ້ອງບັນຈຸດ້ວຍຂໍ້ມູນຢ່າງໜ້ອຍສຸດໃນສິ່ງທີ່ບໍ່ໄດ້ເປັນຄວາມລັບດັ່ງນີ້:

- (a) ອົງກອນທີ່ອະນຸມັດ;
- (b) ວັນທີ ທີ່ອອກການອະນຸມັດ;
- (c) ຜູ້ຕອບສະໜອງ;
- (d) ສິ່ງທີ່ກວດສອບອັນຄົບຊຸດ ຂອງໃບຢັ້ງຢືນ;
- (e) ເຖິງບຸກຄົນ ຫຼື ອົງກອນ ທີ່ໄດ້ສະໜອງຂະບວນການແຈ້ງຂ່າວ;
- (f) ສິ່ງທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍ ຫຼື ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ທີ່ໄດ້ມີການຮັບຮອງດ້ວຍໃບຢັ້ງຢືນ;
- (g) ການຢັ້ງຢືນຄືນວ່າ ບັນດາຂໍ້ຕົກລົງສອງຝ່າຍ ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນແລ້ວ;
- (h) ການຢັ້ງຢືນຄືນວ່າ ການບັນຈຸເປັນຂະບວນການແຈ້ງຂ່າວໄດ້ມີແລ້ວ,
- (i) ການນຳໃຊ້ເພື່ອເປົ້າໝາຍເປັນການຄ້າ ແລະ/ຫຼື ບໍ່ເປັນການຄ້າ;

ມາດຕາ 18

ການປະຕິບັດພັນທະສັນຍາຕາມບັນດາຂໍ້ຕົກລົງບັນທຶກຮ່ວມກັນ

1). ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕາທີ່ 6, ວັກທີ 3 (j) (1) ແລະ ມາດຕາທີ່ 7, ແຕ່ລະປະເທດພາຄີຕ້ອງຊຸກຍູ້ບັນດາຜູ້ຕອບສະໜອງ ແລະ ຜູ້ໄດ້ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແລະ ຫຼື ພູມບັນຍາພື້ນບ້ານອັນ

ເປັນມູນເຊື້ອທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ເພື່ອບັນຈຸເປັນບັນດາຂໍ້ກຳນົດຂໍ້ຕົກລົງບັນທຶກຮ່ວມກັນ ເພື່ອໃຫ້ກວມເອົາເຖິງການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງຕາມຄວາມເໝາະສົມໄວ້ດັ່ງນີ້:

- (a) ຂະບວນການທາງສານ ທີ່ກ່ຽວກັບຂະບວນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ;
 - (b) ກົດໝາຍທີ່ຮອງຮັບ; ແລະ/ຫຼື
 - (c) ທາງເລືອກໃນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ, ເຊັ່ນການໄກ່ເກ່ຍ ຫຼື ຕົວກາງໄກ່ເກ່ຍ.
- 2). ແຕ່ລະປະເທດພາຄີຕ້ອງໄດ້ຄຳປະກັນວ່າ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຊອກຫາທາງອອກຂອງຄວາມຂັດແຍ່ງ ແມ່ນພາຍໃຕ້ບັນດາລະບົບທາງດ້ານກົດໝາຍ ທີ່ໄດ້ບັນຈຸໃນລະບຽບເງື່ອນໄຂການຕັດສິນ ຂອງກໍລະນີທີ່ຂໍ້ຂັດແຍ່ງອັນເກີດຈາກບັນດາຂໍ້ຕົກລົງບັນທຶກຮ່ວມກັນ.
- 3). ປະເທດພາຄີ ຕ້ອງດຳເນີນບັນດາມາດຕະການທີ່ມີປະສິດທິຜົນຕາມຄວາມເໝາະສົມ ກ່ຽວກັບ:
- (a) ການເຂົ້າເຖິງຂະບວນການທາງສານ; ແລະ
 - (b) ການນຳໃຊ້ບັນດາຂະບວນການທີ່ກ່ຽວກັບ ການຕົກລົງຍິນຍອມຄວາມ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມບັນດາການຕັດສິນສາກົນ ແລະ ການຍ້ອງຍໍຜູ້ມີຜົນງານ.
- 4). ປະສິດທິພາບຂອງມາດຕານີ້ຕ້ອງຖືກທົບທວນຄືນ ໂດຍກອງປະຊຸມພາຄີທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ທີ່ກ່ຽວພັນກັບມາດຕາທີ່ 31 ຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 19

ຮູບແບບການຕົກລົງຮ່ວມງານ

- 1). ປະເທດພາຄີຕ້ອງຊຸກຍູ້ຕາມຄວາມເໝາະສົມ ໃນການພັດທະນາ ການປັບປຸງ ແລະ ການນຳໃຊ້ຮູບແບບການຮ່ວມງານຂອງຂະແໜງການ ແລະ ລະຫວ່າງຂະແໜງ ເພື່ອບັນລຸບັນດາຂໍ້ຕົກລົງຮ່ວມກັນ.
- 2). ກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ຕ້ອງໄດ້ເກັບສະສົມໄວ້ຂອງການນຳໃຊ້ຮູບແບບການຮ່ວມງານຂອງຂະແໜງການ ແລະ ລະຫວ່າງຂະແໜງ.

ມາດຕາ 20

ລະຫັດຂອງການເຂົ້າຮ່ວມ, ຄູ່ມື ແລະ ປະສົບການງານນຳໃຊ້ ແລະ ຫຼື ມາດຕະຖານ

1). ປະເທດພາຄີຕ້ອງໄດ້ຊຸກຍູ້ຕາມຄວາມເໝາະສົມ ໃນການພັດທະນາ ປັບປຸງ ແລະ ນຳໃຊ້ບັນດາລະຫັດ ແບບອາສາສະໝັກຂອງການເຂົ້າຮ່ວມ, ຄູ່ມື ແລະ ປະສົບການງານນຳໃຊ້ ແລະ ຫຼື ມາດຕະຖານທີ່ກ່ຽວພັນກັບ ການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນສິດຜົນປະໂຫຍດ.

2). ກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ຕ້ອງໄດ້ສະ ສົມເປັນແຕ່ລະໄລຍະ ກ່ຽວກັບບັນດາລະຫັດແບບອາສາສະໝັກຂອງການເຂົ້າຮ່ວມ, ຄູ່ມື ແລະ ປະສົບການງານນຳ ໃຊ້ ແລະ ຫຼື ມາດຕະຖານ ແລະ ພິຈາລະນາການຮັບຮອງບັນດາລະຫັດແບບພິເສດຂອງການເຂົ້າຮ່ວມ, ຄູ່ມື ແລະ ປະສົບການງານນຳໃຊ້ ແລະ ຫຼື ມາດຕະຖານ.

ມາດຕາ 21 ການສ້າງຈິດສຳນຶກ

ປະເທດພາຄີຕ້ອງກຳນົດມາດຕະການ ເພື່ອເສີມສ້າງຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນຂອງຊັບພະຍາກອນທາງ ດ້ານພັນທຸກຳ ແລະ ພູມປັນຍາພື້ນບ້ານອັນເປັນມູນເຊື້ອ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ, ແລະ ກ່ຽວພັນກັບກໍລະນີການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນສິດຜົນປະໂຫຍດ. ບັນດາມາດຕະການອາດປະກອບດ້ວຍ:

- (a) ການສົ່ງເສີມອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ແລະ ຮວມເອົາຈຸດປະສົງຂອງມັນ;
- (b) ການຈັດຕັ້ງກອງປະຊຸມຂອງຊຸມຊົນສ່ວນນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
- (c) ການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ປັບປຸງໂຕະການຊ່ວຍເຫຼືອບັນດາຊຸມຊົນສ່ວນນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
- (d) ການແຈ້ງຂ່າວໂດຍຜ່ານ ສູນຂໍ້ມູນລະດັບຊາດ;
- (e) ການສົ່ງເສີມລະຫັດແບບອາສາສະໝັກຂອງການເຂົ້າຮ່ວມ, ບັນດາຄູ່ມື ແລະ ປະສົບການງານນຳໃຊ້ ແລະ ຫຼື ມາດຕະຖານໃນການປຶກສາຫາລືກັບບັນດາຊຸມຊົນສ່ວນນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ;
- (f) ການສົ່ງເສີມຕາມຄວາມເໝາະສົມ ກ່ຽວກັບການແລກປ່ຽນບັນດາປະສົບການພາຍໃນປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ,
- (g) ການໃຫ້ການສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບຂໍ້ກຳນົດຂອງການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນ ສິດຜົນປະໂຫຍດ ໃຫ້ແກ່ບັນດາຜູ້ນຳໃຊ້ ແລະ ຜູ້ສະໜອງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແລະ ພູມ ປັນຍາທ້ອງຖິ່ນອັນເປັນມູນເຊື້ອທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ;
- (h) ການມີສ່ວນເຂົ້າຮ່ວມຂອງບັນດາຊຸມຊົນສ່ວນນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້; ແລະ
- (i) ການເສີມສ້າງຈິດສຳນຶກຂອງບັນດາອະນຸສັນຍາຊຸມຊົນ ແລະ ຂະບວນການຂອງຊຸມຊົນສ່ວນນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ.

ມາດຕາ 22

ຄວາມອາດສາມາດ

1). ບັນດາປະເທດພາຄີ ຕ້ອງຮ່ວມມືໃນການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດ, ຄວາມອາດສາມາດໃນການພັດທະນາ ແລະ ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດຂອງສະຖາບັນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ ໃນບັນດາປະເທດພາຄີທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ຮວມທັງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ບັນດາປະເທດຢູ່ຕາມເກາະດອນນ້ອຍໆທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ແລະ ປະເທດພາຄີທີ່ຢູ່ໃນ ໄລຍະຂ້າມຜ່ານທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ຮວມທັງບັນດາສະຖາບັນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ມີລະດັບໂລກ, ພາກພື້ນ, ອະນຸພາກພື້ນ ແລະ ລະດັບຊາດ. ໃນການດຳເນີນການ, ປະເທດພາຄີຄວນອຳນວຍການໃຫ້ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງບັນດາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ນັບທັງຊຸມຊົນສ່ວນນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ແມ່ນຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຂະແໜງການຂອງເອກະຊົນ.

2). ຄວາມຕ້ອງການຂອງບັນດາປະເທດພາຄີທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ຮວມທັງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ບັນດາປະເທດຢູ່ຕາມເກາະດອນນ້ອຍໆທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ແລະ ປະເທດພາຄີທີ່ຢູ່ໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ສຳລັບແຫຼ່ງງົບປະມານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບບັນດາຂໍ້ກຳນົດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງສົນທິສັນຍາ, ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເຕັມສ່ວນ ເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ພັດທະນາ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້.

3). ອັນທີ່ເປັນພື້ນຖານສຳລັບມາດຕະການທີ່ເໝາະສົມ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ບັນດາປະເທດພາຄີທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ຮວມທັງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ບັນດາປະເທດຢູ່ຕາມເກາະດອນນ້ອຍໆທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ແລະ ປະເທດພາຄີທີ່ຢູ່ໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ຕ້ອງກຳນົດຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ບຸລິມະສິດຂອງຕົນທາງດ້ານຄວາມອາດສາມາດແຫ່ງຊາດ, ໂດຍຜ່ານການປະເມີນທີ່ພິພາກຂອງຄວາມອາດສາມາດແຫ່ງຊາດ. ໃນການດຳເນີນການ, ປະເທດພາຄີຄວນສະໜັບສະໜູນຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ບຸລິມະສິດຂອງຊຸມຊົນສ່ວນນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ບັນດາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຕາມຄວາມຕ້ອງການທີ່ສະເໜີໂດຍເຂົາເຈົ້າເອງ ແລະ ໃຫ້ຄວາມດຸ່ນດ່ຽງຕາມຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ບຸລິມະສິດຂອງເພດຍິງ.

4). ໃນການສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ການພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດ ອາດໃຫ້ການເອົາໃຈໃສ່ບັນດາຈຸດທີ່ເປັນໃຈກາງດັ່ງນີ້:

(a) ຄວາມອາດສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ປະຕິບັດພັນທະທີ່ກ່ຽວກັບຂໍ້ກຳນົດຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້;

(b) ຄວາມອາດສາມາດໃນການເຈລະຈາຂໍ້ຕົກລົງຕ່າງໆ;

(c) ຄວາມອາດສາມາດໃນການພັດທະນາ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການກວດກາລະບຽບການພາຍໃນປະເທດ, ການບໍລິຫານ ຫຼື ມາດຕະການທາງດ້ານນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນສິດຜົນປະໂຫຍດ; ແລະ

(d) ຄວາມອາດສາມາດຂອງບັນດາປະເທດ ເພື່ອພັດທະນາຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າພາຍໃນເຂົາເຈົ້າເອງ ເພື່ອເປັນການສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ແກ່ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳຂອງເຂົາເຈົ້ານຳອີກ.

5). ບັນດາມາດຕະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວັກທີ 1 ເຖິງ 4 ຂ້າງເທິງນີ້ສົມຄວນປະກອບດ້ວຍ:

- (a) ການພັດທະນາທາງດ້ານລະບຽບການ ແລະ ສະຖາບັນ;
- (b) ການລົງເສີມໃນການເຈລະຈາແບບເທົ່າທຽມ ແລະ ເປັນທຳ, ເຊັ່ນຈັດການຝຶກອົບຮົມໃນການເຈລະຈາບັນດາຂໍ້ຕົກລົງຕ່າງໆ;
- (c) ຕິດຕາມ ແລະ ກວດກາການປະຕິບັດຕາມພັນທະ;
- (d) ອຳນວຍສ້າງເຄື່ອງມືການສື່ສານທີ່ມີໃຫ້ດີທີ່ສຸດ ແລະ ລະບົບພື້ນຖານທາງດ້ານອິນເຕີແນດ ສຳລັບບັນດາກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນສິດຜົນປະໂຫຍດ;
- (e) ພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ບັນດາວິທີການປະເມີນຜົນ;
- (f) ນະວັດຕະກຳຊີວະພາບທີ່ກ່ຽວພັນກັບການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການສຶກສາທາງດ້ານຈັດລຽງຊະນິດພັນ;
- (g) ການຖ່າຍທອດເຕັກໂນໂລຊີ, ແລະ ຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ເພື່ອຊອກຮູ້ກ່ຽວກັບການຖ່າຍທອດເຕັກໂນໂລຊີທີ່ຍືນຍົງ;
- (h) ເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດໃນການປະກອບສ່ວນ ກ່ຽວກັບບັນດາກິດຈະກຳທາງດ້ານການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນສິດຜົນປະໂຫຍດຈາກການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງຂອງບັນດາສ່ວນປະກອບຕ່າງໆຂອງສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ;
- (i) ມາດຕະການພິເສດ ໃນການເພີ່ມຈຳນວນຄວາມອາດສາມາດຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທາງດ້ານການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນສິດຜົນປະໂຫຍດ; ແລະ
- (j) ມາດຕະການພິເສດ ໃນການເພີ່ມຈຳນວນ ກ່ຽວກັບຄວາມອາດສາມາດຂອງຊຸມຊົນສ່ວນນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ໄປຄຽງຄູ່ກັນກັບການໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຕໍ່ຄວາມອາດສາມາດເພດຍິງ ພາຍໃນຊຸມຊົນເຫຼົ່ານັ້ນ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແລະ/ຫຼື ພູມບັນຍາພື້ນບ້ານອັນທີ່ເປັນມູນເຊື້ອ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ.

6). ຂໍ້ມູນທີ່ເປັນຈຸດລິເລີ່ມໃນການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ການພັດທະນາໃນລະດັບຊາດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ທີ່ໄດ້ຈັດວາງໂດຍສອດຄ່ອງກັບວັກທີ 1 ເຖິງ 5, ຕ້ອງຕອບສະໜອງໃຫ້ແກ່ ສູນຂໍ້ມູນການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ທີ່ຕິດພັນກັບການລົງເສີມທ່າແຮງ ແລະ ການຮ່ວມມືທາງດ້ານການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ການພັດທະນາສຳລັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນສິດຜົນປະໂຫຍດ.

ການຖ່າຍທອດເຕັກໂນໂລຊີ, ການປະສານງານ ແລະ ການຮ່ວມມື

ໃນສິ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບມາດຕາທີ່ 15, 16, 18 ແລະ 19 ຂອງສົນທິສັນຍາ, ປະເທດພາຄີຕ້ອງໄດ້ຮ່ວມມື ແລະ ປະສານທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ແຜນງານການພັດທະນາ, ຮວມ ເຖິງບັນດາກິດຈະກຳທາງດ້ານການຄົ້ນຄວ້າຊີວະເຕັກໂນໂລຊີ, ຊຶ່ງເປັນສິ່ງທີ່ຈະບັນລຸຈຸດປະສົງຂອງອະນຸສັນຍາ ສະບັບນີ້. ປະເທດພາຄີຕ້ອງໃຫ້ຄວາມສຳຄັນໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ຊຸກຍູ້ການເຂົ້າເຖິງເຕັກໂນໂລຊີດ້ວຍ ແລະ ການຖ່າຍທອດເຕັກໂນໂລຊີແກ່ບັນດາປະເທດພາຄີທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ຮວມທັງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ບັນດາປະເທດຢູ່ຕາມເກາະດອນນ້ອຍໆທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ແລະ ປະເທດພາຄີທີ່ຢູ່ໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ, ໃນກໍລະນີເພື່ອອໍານວຍການດ້ານການພັດທະນາ ແລະ ເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທີ່ມີສຽງຕອບຮັບ ແລະ ຮູບແບບພື້ນຖານທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ວິທະຍາສາດ ສຳລັບການຜັນຂະຫຍາຍບັນດາຈຸດປະສົງ ຂອງສົນທິສັນຍາ ແລະ ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້. ໃນກໍລະນີທີ່ເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ, ເຊັ່ນບັນດາ ກິດຈະກຳຂອງການຮ່ວມມື ອາດດຳເນີນການພາຍໃນປະເທດພາຄີ ຫຼື ບັນດາປະເທດພາຄີ ທີ່ໄດ້ ສະໜອງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພົນທຸກຳ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບສົນທິສັນຍາ.

ມາດຕາ 24

ປະເທດທີ່ບໍ່ເປັນພາຄີ

ບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີ ຕ້ອງຊຸກຍູ້ໃຫ້ປະເທດທີ່ບໍ່ເປັນພາຄີ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ແລະ ປະກອບສ່ວນຕາມຄວາມເໝາະສົມທາງດ້ານຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການແບ່ງປັນສິດຜົນປະໂຫຍດ ໃຫ້ແກ່ສູນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ.

ມາດຕາ 25

ກົນໄກ ແລະ ແຫຼ່ງງົບປະມານ

- 1). ໃນການພິຈາລະນາແຫຼ່ງງົບປະມານ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ບັນດາປະເທດພາຄີ ຕ້ອງໄດ້ຄຳນຶງເຖິງຂໍ້ກຳນົດທີ່ບັນຈຸຢູ່ໃນມາດຕາທີ່ 20 ຂອງສົນທິສັນຍາ.
- 2). ກົນໄກທາງດ້ານການເງິນຂອງສົນທິສັນຍາ ຈະເປັນກົນໄກທາງດ້ານການເງິນຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້.
- 3). ອີງໃສ່ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ການພັດທະນາດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາທີ່ 22 ຂອງ ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ກອງປະຊຸມພາຄີທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດ ທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນ ຍາສະບັບນີ້, ພາຍໃຕ້ການກຳນົດກົນໄກທາງດ້ານການເງິນທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ຢູ່ໃນວັກທີ່ 2, ສຳລັບການພິຈາ ລະນາ ໂດຍກອງປະຊຸມປະເທດພາຄີ ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເຖິງຄວາມຈຳເປັນທາງດ້ານແຫຼ່ງງົບປະມານຂອງບັນດາປະ

ເທດພາຄີທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ຮວມທັງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ບັນດາປະເທດຢູ່ຕາມເກາະດອນນ້ອຍທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ແລະ ປະເທດພາຄີທີ່ຢູ່ໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນຕາມຄວາມຕ້ອງການອັນຈຳເປັນ ແລະ ບຸລິມະສິດຂອງຊຸມຊົນສ່ວນນ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນຊົນນະບົດ, ຮວມທັງເພດຍິງພາຍໃນຊຸມຊົນເຫຼົ່ານີ້.

4). ພາຍໃຕ້ເນື້ອໃນຂອງວັກທີ່ 1, ປະເທດພາຄີຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເຖິງຄວາມຈຳເປັນຂອງປະເທດພາຄີທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ຮວມທັງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ບັນດາປະເທດຢູ່ຕາມເກາະດອນນ້ອຍທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ແລະ ປະເທດພາຄີທີ່ຢູ່ໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ໃນການສຳເລັດເປົ້າໝາຍຂອງການກຳນົດ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄວາມໃນການເສີມສ້າງຄວາມສາມາດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການພັດທະນາຂອງເຂົາເຈົ້າ ເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້.

5). ຂໍ້ກຳນົດຂອງກົນໄກທາງດ້ານການເງິນຂອງສົນທິສັນຍາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບມະຕິການຕົກລົງຂອງກອງປະຊຸມພາຄີ, ຮວມທັງສິ່ງທີ່ໄດ້ຕົກລົງກ່ອນໜ້າການຮັບຮອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ເຊັ່ນດຽວກັນກັບບັນດາຂໍ້ກຳນົດຂອງມາດຕານີ້.

6). ບັນດາປະເທດພາຄີທີ່ໄດ້ມີການພັດທະນາແລ້ວ, ປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ປະເທດພາຄີທີ່ຢູ່ໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ສາມາດເພິ່ງພາໂຕເອງໄດ້, ສາມາດຕອບສະໜອງທາງດ້ານງົບປະມານ ແລະ ແຫຼ່ງອື່ນໆ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດຂອງອະນຸສັນຍາ ໂດຍຜ່ານຊ່ອງທາງຂອງສອງຝ່າຍ, ພາກພື້ນ ແລະ ຫຼາຍຝ່າຍ.

ມາດຕາ 26

ກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມ ຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້

- 1). ກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້,
- 2). ປະເທດພາຄີຂອງສົນທິສັນຍາ ແຕ່ຫາກບໍ່ແມ່ນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນຖານະຜູ້ສັ່ງເກດການໃນຂະບວນການພາຍໃນກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້. ໃນກໍລະນີທີ່ກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ການຕົກລົງພາຍໃຕ້ອະນຸສັນຍາຕ້ອງແມ່ນພຽງແຕ່ປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາເທົ່ານັ້ນທີ່ໄດ້ຕົກລົງ.
- 3). ໃນກໍລະນີເມື່ອກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງ ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ສະມາຊິກປະຈຳຫ້ອງການຂອງກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ຕ່າງໜ້າປະເທດພາຄີຂອງສົນທິສັນຍາ ໃນເວລາດຽວກັນນັ້ນຊຳພັດບໍ່ແມ່ນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາ ຕ້ອງໄດ້ຖືກຜັດປ່ຽນແທນດ້ວຍສະມາຊິກທີ່ຜ່ານການຄັດເລືອກຈາກບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາ.

4). ກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ຕ້ອງໄດ້ທວນຄືນເປັນບົກກະຕິກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ການຕົກລົງທີ່ຈຳເປັນເພື່ອສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນຕາມພາລະບົດບາດຂອງຕົນ. ມັນຕ້ອງໄດ້ອີງໃສ່ ໜ້າທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຕາມອະນຸສັນຍາ ແລະ ຕ້ອງ:

- (a) ໃຫ້ຄຳເຫັນກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ຈຳເປັນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້;
- (b) ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານປະຕິບັດການຕ່າງໆ ທີ່ຈຳເປັນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້;
- (c) ຕາມຄວາມເໝາະສົມ, ຊອກຄົ້ນ ແລະ ນຳໃຊ້, ການບໍລິການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມາຈາກອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ຮັບຜິດຊອບ ແລະ ບັນດາໜ່ວຍງານລະຫວ່າງລັດຖະບານ ແລະ ບໍ່ແມ່ນຂອງລັດຖະບານ;
- (d) ສ້າງແບບຟອມ ແລະ ໄລຍະເວລາໃນການຕື່ມຂໍ້ມູນທີ່ຕ້ອງໄດ້ສະໜອງໃຫ້ກ່ຽວຂ້ອງກັບມາດຕາທີ່ 29 ຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ແລະ ພິຈາລະນາບັນດາຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມາເຊັ່ນດຽວກັນກັບບົດລາຍງານຕ່າງໆ ທີ່ສະໜອງໂດຍໜ່ວຍງານປະຕິບັດການໃດໆ.
- (e) ພິຈາລະນາ ແລະ ຮັບຮອງຕາມທີ່ຕ້ອງການ ບັນດາເອກະສານປະກອບຂອງອະນຸສັນຍາ ແລະ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ, ແລະ ເຊັ່ນດຽວກັນກັບເອກະສານຊ້ອນທ້າຍຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້; ແລະ
- (f) ປະຕິບັດຕາມໜ້າທີ່ອື່ນໆ ທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມຕ້ອງການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້.

5). ຂໍ້ກຳນົດພາຍໃນຂະບວນການ ຂອງກອງປະຊຸມພາຄີ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດດ້ານການເງິນຂອງສົນທິສັນຍາ ຈະຖືກນຳໃຊ້ເຊັ່ນດຽວກັບອະນຸສັນຍາ, ການຍົກເວັ້ນແມ່ນສາມາດເປັນໄປໄດ້ດ້ວຍການຕົກລົງໂດຍມີມະຕິເປັນເອກະສັນພາຍໃນກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາ ສະບັບນີ້.

6). ກອງປະຊຸມພາຄີຄັ້ງທຳອິດ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາ ສະບັບນີ້ຕ້ອງດຳເນີນໂດຍກອງເລຂາ ແລະ ເກີດຂຶ້ນໃນຂະນະທີ່ກອງປະຊຸມຄັ້ງທຳອິດຂອງພາຄີສົນທິສັນຍາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຫຼັງຈາກການມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຂອງອະນຸສັນຍາ. ກອງປະຊຸມທີ່ກ່ຽວພັນກັບ ກອງປະຊຸມພາຄີທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ຕ້ອງດຳເນີນໃນຂະນະທີ່ດຳເນີນກອງປະຊຸມພາຄີຂອງສົນທິສັນຍາ, ໃນກໍລະນີທີ່ແຕກຕ່າງແມ່ນ ໃຫ້ຕົກລົງໂດຍກອງປະຊຸມພາຄີທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາ ປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້.

7). ກອງປະຊຸມນອກວາລະໃດໆຂອງກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນໃນເວລາທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນໂດຍກອງປະຊຸມພາຄີທີ່ໃຊ້ເປັນ ການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ຫຼື ໂດຍການຮ້ອງຂໍເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຂອງປະເທດທີ່ເປັນພາຄີ, ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າພາຍໃນກຳນົດເວລາ 6 ເດືອນຂອງການຮ້ອງຂໍທີ່ໄດ້ປະສານງານກັບປະເທດພາຄີອື່ນໆໂດຍກອງເລຂາ ແລະ ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຢ່າງໜ້ອຍໜຶ່ງໃນສາມຂອງປະເທດທີ່ເປັນພາຄີ.

8). ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ພ້ອມດ້ວຍອົງການຈັດຕັ້ງສະເພາະອື່ນໆ ແລະ ອົງການພະລັງງານປະລະມະນູສາກົນ, ເຊັ່ນດຽວກັນກັບປະເທດສະມາຊິກ ຫຼື ຜູ້ສັງເກດການອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ແມ່ນພາຄີຂອງສົນທິສັນຍາ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນຖານະຜູ້ສັງເກດການໃນກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້. ບໍ່ວ່າແມ່ນໜ່ວຍງານ ຫຼື ອົງການໃດໆ ທີ່ເປັນຂອງປະເທດ ຫຼື ຂອງອົງການສາກົນ, ຂອງລັດຖະບານ ຫຼື ບໍ່ແມ່ນຂອງລັດຖະບານ, ທີ່ໄດ້ຖືກບົ່ງໄວ້ດ້ວຍອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ແລະ ໄດ້ແຈ້ງຕໍ່ກອງເລຂາກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການຢາກເຂົ້າຮ່ວມ ໃນນາມຜູ້ສັງເກດການ ແມ່ນສາມາດອະນຸຍາດເປັນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້, ໂດຍເປັນຢ່າງໜ້ອຍໜຶ່ງໃນສາມຂອງປະເທດພາຄີເຫັນດີນຳ. ໃນກໍລະນີທີ່ມີການຍົກເວັ້ນທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ພາຍໃນມາດຕານີ້, ການອະນຸຍາດ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຜູ້ສັງເກດການຕ້ອງໄດ້ສອດຄ່ອງກັບ ຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ຂະບວນການດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ໃນວັກທີ 5.

ມາດຕາ 27

ໜ່ວຍງານປະຕິບັດການ

- 1). ໜ່ວຍງານປະຕິບັດການໃດໆທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນດ້ວຍ ຫຼື ພາຍໃຕ້ສົນທິສັນຍາ ອາດນຳໃຊ້ກັບອະນຸສັນຍາ, ຮວມເອົາໃນກໍລະນີທີ່ມີການຕົກລົງຂອງກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາ. ການຕົກລົງໃດໆ ຕ້ອງໄດ້ກຳນົດໜ້າທີ່ສະເພາະທີ່ຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດ.
- 2). ປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງສົນທິສັນຍາ ແຕ່ບໍ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນຖານະຜູ້ສັງເກດການໃນຂະບວນການພາຍໃນ ກອງປະຊຸມຂອງບັນດາໜ່ວຍງານປະຕິບັດການ. ໃນກໍລະນີທີ່ໜ່ວຍງານປະຕິບັດການຂອງສົນທິສັນຍາທີ່ໃຊ້ເປັນໜ່ວຍງານປະຕິບັດການຂອງອະນຸສັນຍາ, ການຕົກລົງພາຍໃຕ້ອະນຸສັນຍາຕ້ອງແມ່ນພຽງແຕ່ປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາເທົ່ານັ້ນທີ່ໄດ້ຕົກລົງ.
- 3). ໃນກໍລະນີເມື່ອໜ່ວຍງານປະຕິບັດການຂອງສົນທິສັນຍາ ດຳເນີນໜ້າທີ່ໆໄດ້ກ່ຽວຂ້ອງກັບອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ສະມາຊິກທ້ອງຖານປະຈຳຂອງໜ່ວຍງານປະຕິບັດການ ທີ່ຕ່າງໜ້າປະເທດພາຄີຂອງສົນທິສັນຍາ ໃນເວລາດຽວ ກັນນັ້ນຊ້ຳພັດບໍ່ແມ່ນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາ ຕ້ອງໄດ້ຖືກຜັດປ່ຽນແທນດ້ວຍສະມາຊິກທີ່ຜ່ານການຄັດເລືອກຈາກບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາ.

ມາດຕາ 28

ກອງເລຂາ

- 1). ກອງເລຂາທີ່ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ຕາມມາດຕາທີ 24 ຂອງສົນທິສັນຍາ ຈະເຮັດໜ້າທີ່ເປັນກອງເລຂາຂອງອະນຸສັນຍາ ສະບັບນີ້.

2). ຕາມວັກທີ່ 1 ຂອງມາດຕາທີ່ 24 ຂອງສົນທິສັນຍາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໜ້າທີ່ຂອງກອງເລຂາແມ່ນຖືກນຳໃຊ້ ສອດຄ່ອງກັບອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້.

3). ໃນກໍລະນີເພີ່ມຂຶ້ນທີ່ໄດ້ແຍກອອກຕ່າງຫາກ, ມູນຄ່າການໃຊ້ຈ່າຍບໍລິຫານຂອງກອງເລຂາອະນຸສັນຍາສະບັບ ນີ້ ຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາພາຍໃນປະເທດພາຄີ. ກອງປະຊຸມພາຄີທີ່ໃຊ້ເປັນກອງປະຊຸມພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບ ນີ້, ໃນກອງປະຊຸມຄັ້ງທຳອິດ ຕ້ອງຕົກລົງກ່ຽວກັບການຈັດວາງງົບປະມານທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນໃຫ້ສຳເລັດ.

ມາດຕາ 29

ການກວດກາ ແລະ ການລາຍງານ

ປະເທດພາຄີຕ້ອງກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ພັນທະຂອງຕົນພາຍໃຕ້ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ແລະ ພາຍໃຕ້ ໄລຍະເວລາ ແລະ ຮູບແບບທີ່ໄດ້ກຳນົດໂດຍກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ ເປັນພາຄີຂອງ ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ລາຍງານຕໍ່ກອງປະຊຸມພາຄີທີ່ໃຊ້ເປັນ ການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດ ທີ່ເປັນພາຄີຂອງ ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ກ່ຽວກັບມາດຕະການທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອະນຸສັນຍາ.

ມາດຕາ 30

ຂະບວນການ ແລະ ກົນໄກເພື່ອສົ່ງເສີມການປະຕິບັດພັນທະຕາມອະນຸສັນຍາ

ກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ໃນຄັ້ງທຳ ອິດຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາ ແລະ ຮັບຮອງເອົາຂະບວນການຮ່ວມມື ແລະ ກົນໄກຂອງສະຖາບັນ ເພື່ອສົ່ງເສີມການ ປະຕິບັດພັນທະຕາມອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ແລະ ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດພັນທະ. ຂະບວນການ ແລະ ກົນໄກ ຕ່າງໆຕ້ອງໄດ້ບັນຈຸຢູ່ໃນພັນທະຕາມຄວາມເໝາະສົມ ເພື່ອຂໍຄຳແນະນຳ ຫຼື ການຊ່ວຍເຫຼືອ. ມັນຕ້ອງໄດ້ແຍກ ອອກຕ່າງຫາກ ແລະ ປາດສະຈາກການຕັດສິນຈາກ ຂະບວນການຂັດແຍ່ງ ແລະ ກົນໄກທີ່ໄດ້ຖືກ ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຕາມມາດຕາທີ່ 27 ຂອງສົນທິສັນຍາ.

ມາດຕາ 31

ການປະເມີນ ແລະ ການທົບທວນ

ກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາ ຈະດຳເນີນການທົບ ທວນປະສິດທິຜົນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສັນຍາ ພາຍຫຼັງ 4 ປີຂອງການມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ແລະ ໄລຍະເວລາ ຫຼັງ ຈາກນັ້ນ ຈະຖືກກຳນົດດ້ວຍກອງປະຊຸມພາຄີ ທີ່ໃຊ້ເປັນການປະຊຸມຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງ ອະນຸສັນຍາ.

ມາດຕາ 32
ການລົງນາມຮັບຮູ້

ອະນຸສັນຍາຈະເປີດໃຫ້ປະເທດທີ່ເປັນພາຄີຂອງສົນທິສັນຍາສັນຍາລົງນາມຮັບຮູ້ ທີ່ສໍານັກງານໃຫຍ່ຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ຢູ່ນິວຢອກ ນັບຕັ້ງແຕ່ວັນທີ 02 ກຸມພາ 2011 ເຖິງວັນທີ 01 ກຸມພາ 2012.

ມາດຕາ 33
ການມີຜົນບັງຄັບໃຊ້

- 1). ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ພາຍໃນເວລາ 90 ວັນ ຫຼັງຈາກມີທີ່ມີການລົງທະບຽນຄົບຈໍານວນ 50 ສະບັບຂອງການໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ, ຮັບ, ຮັບຮອງ ຫຼື ເຂົ້າຮ່ວມຂອງບັນດາປະເທດ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງປະສານງານ ເສດຖະກິດໃນພາກພື້ນ ຊຶ່ງເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາ.
- 2). ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ກັບບັນດາປະເທດ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງປະສານງານ ເສດຖະກິດໃນພາກພື້ນ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ, ຮັບ, ຮັບຮອງ ຫຼື ເຂົ້າຮ່ວມ ຫຼັງຈາກມີການມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາໃນວັກ 1 ຂ້າງເທິງນີ້, ພາຍໃນເວລາ 90 ວັນ ຫຼັງຈາກມີທີ່ປະເທດ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງປະສານງານ ເສດຖະກິດໃນພາກພື້ນ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ ສັດຕະຍາບັນ, ຮັບ, ຮັບຮອງ ຫຼື ເຂົ້າຮ່ວມ ຫຼື ມີທີ່ສົນທິສັນຍາມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ກັບປະເທດ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງປະສານງານ ເສດຖະກິດໃນພາກພື້ນ ຊຶ່ງອາດຊ້າກວ່າຕາມກໍລະນີ.
- 3). ສໍາລັບເປົ້າໝາຍທີ່ໄດ້ມີການບັນຈຸໄວ້ໃນວັກທີ 1 ແລະ 2 ຂ້າງເທິງນີ້, ການລົງທະບຽນໃດໆຂອງ ອົງການຈັດຕັ້ງປະສານງານເສດຖະກິດໃນພາກພື້ນ ຈະບໍ່ນັບເພີ່ມເຕີມໃສ່ໃນຈໍານວນ ການລົງທະບຽນຂອງບັນດາປະເທດທີ່ເປັນສະມາຊິກຂອງອົງການຈັດຕັ້ງນັ້ນໆ.

ມາດຕາ 34
ການຍົກເວັ້ນ

ບໍ່ມີການຍົກເວັ້ນໃດໆ ທີ່ໄດ້ອະນຸຍາດພາຍໃຕ້ອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 35
ການຖອນຕົວ

1). ພາຍໃນເວລາສອງປີ, ນັບຈາກເວລາທີ່ອະນຸສັນຍາມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ກັບປະເທດພາຄີໃດໆ, ປະເທດພາຄີນັ້ນສາມາດ ຖອນຕົວອອກຈາກການເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາ ດ້ວຍການຍື່ນຄຳຮ້ອງເປັນລາຍລັກອັກສອນຕໍ່ໜ່ວຍງານຈົດທະບຽນ.

2). ການຖອນຕົວຈະມີຜົນພາຍຫຼັງເວລາກຳນົດໜຶ່ງປີ ນັບຈາກທີ່ໜ່ວຍງານຈົດທະບຽນໄດ້ແຈ້ງການ ຮັບຄຳຮ້ອງ ຫຼື ພາຍໃຕ້ເວລາທີ່ຊ້າກວ່າໄດ້ກຳນົດໄວ້ເປັນອັນສະເພາະ ຕາມຄຳຮ້ອງໃນການຖອນຕົວ.

ມາດຕາ 36

ຄຸນຄ່າເອກະສານ

ເອກະສານຕົ້ນສະບັບຂອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້, ປະກອບດ້ວຍພາສາ ອາຣັບ, ຈີນ, ອັງກິດ, ຝຣັ່ງ, ຣັດເຊຍ ແລະ ແອດສະປາຍແມ່ນມີຄຸນຄ່າເທົ່າທຽມກັນ, ຊຶ່ງໄດ້ຖືກລົງທະບຽນໄວ້ກັບ ເລຂາທິການໃຫຍ່ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ.

ໂດຍການເປັນພິຍານທີ່ໄດ້ລົງນາມ ດັ່ງລຸ່ມນີ້, ແມ່ນໄດ້ຮັບມອບສິດທິມີຜົນສັກສິດ, ໄດ້ລົງນາມຮັບຮອງອະນຸສັນຍາສະບັບນີ້ ຕາມວັນເວລາທີ່ໄດ້ແຈ້ງໄວ້.

ໄດ້ສ້າງສຳເລັດ ທີ່ ນາໂກຢາ ໃນວັນທີ 29 ເດືອນພະຈິກ ປີ 2010.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

ຜົນປະໂຫຍດໃນຮູບແບບທີ່ເປັນເງິນຕຣາ ແລະ ບໍ່ເປັນເງິນຕຣາ

1). ຜົນປະໂຫຍດໃນຮູບແບບທີ່ເປັນເງິນຕຣາສາມາດປະກອບດ້ວຍ, ແຕ່ບໍ່ໄດ້ຈຳກັດໄວ້ພຽງແຕ່:

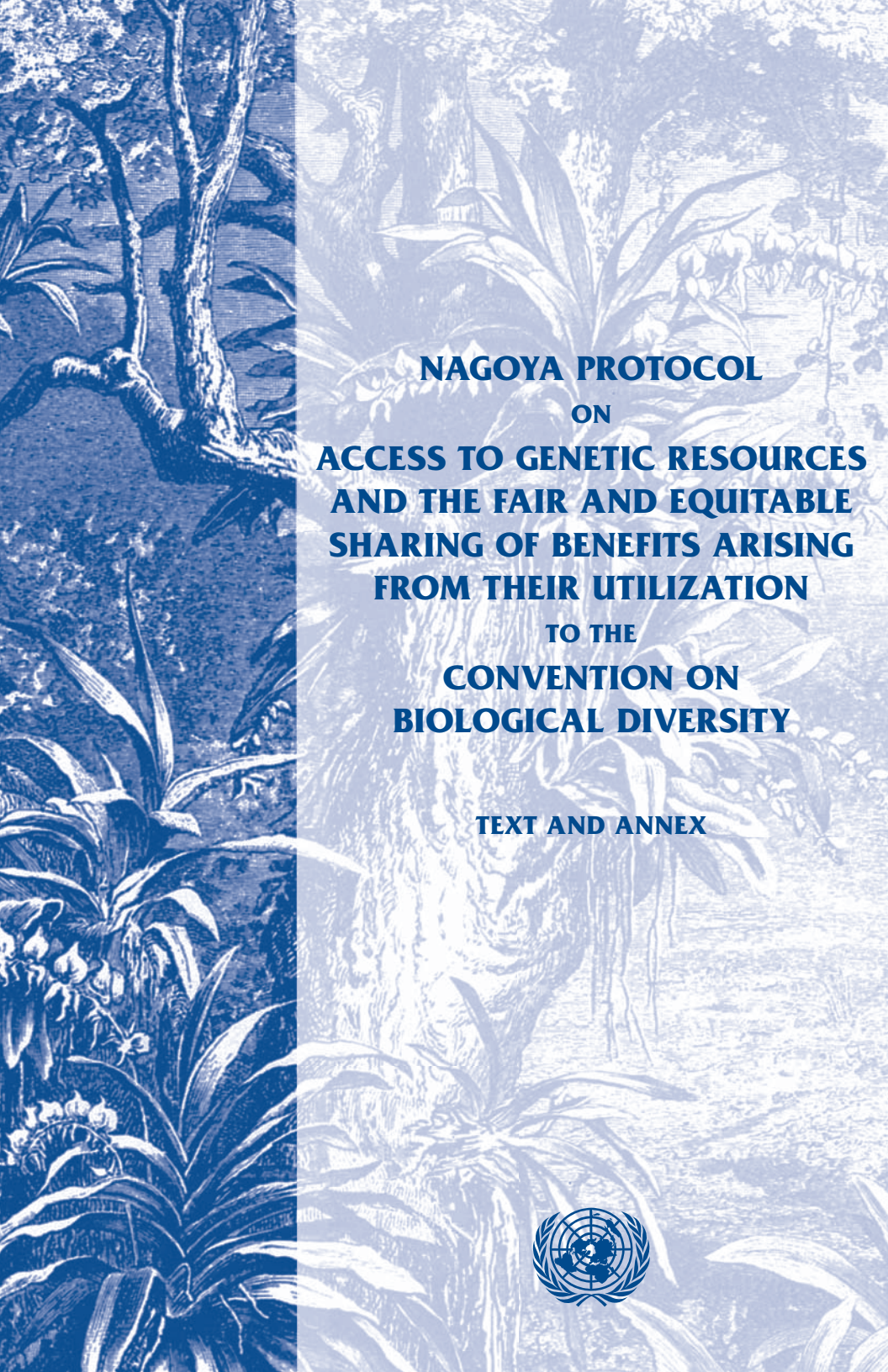
- (a) ຄ່າທຳນຽມໃນການເຂົ້າເຖິງ ໃນການເກັບແຕ່ລະຕົວຢ່າງ ຫຼື ໃນກໍລະນີອື່ນໆທີ່ຈຳເປັນ;
- (b) ການໃຊ້ຈ່າຍມອບເໜົາລວມຍອດ;
- (c) ການໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆ;
- (d) ການໃຊ້ຈ່າຍຄ່າທຳນຽມຫຼວງ;
- (e) ການໃຊ້ຈ່າຍຄ່າການຖືສິດຄອບຄອງຜູກຂາດໃນກໍລະນີທີ່ຕ້ອງການດຳເນີນຜະຫຼິດເປັນການຄ້າ;
- (f) ຄ່າທຳນຽມພິເສດທີ່ຕ້ອງຈ່າຍເປັນທຶນສົມທົບເຂົ້າກອງທຶນໃນການອະນຸລັກ ແລະ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງຂອງຊີວະນາໆພັນ;
- (g) ໃຊ້ຈ່າຍເປັນຄ່າເງິນເດືອນ ແລະ ຕາມພັນທະຂໍ້ຕົກລົງທີ່ໄດ້ເຫັນພ້ອມຕ້ອງກັນ;
- (h) ທຶນສຳລັບການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ;
- (i) ທຶນສົມທົບຮ່ວມກັນ;

(j) ການໃຊ້ຈ່າຍຮ່ວມກັນໃນການມີສິດຄອບຄອງທາງດ້ານຊັບສິນທາງບັນຍາ.

2). ຜົນປະໂຫຍດໃນຮູບແບບທີ່ບໍ່ເປັນເງິນຕາສາມາດປະກອບດ້ວຍ, ແຕ່ບໍ່ໄດ້ຈຳກັດໄວ້ພຽງແຕ່:

- (a) ການແບ່ງປັນຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການພັດທະນາ;
- (b) ການຮ່ວມມື, ການປະສານງານ ແລະ ການປະກອບສ່ວນໃນແຜນງານການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາທາງດ້ານວິທະຍາສາດ, ຮວມທັງບັນດາກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານຊີວະເຕັກໂນໂລຊີ, ຊຶ່ງດຳເນີນການພາຍໃນປະເທດທີ່ມີຄວາມອາດສາມາດສະໜອງທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ;
- (c) ການເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການພັດທະນາຜົນຜະຫຼິດ;
- (d) ການຮ່ວມມື, ການປະສານງານ ແລະ ການປະກອບສ່ວນໃນຂົງເຂດການສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ;
- (e) ການບໍລິຫານຈັດການເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແຍຍຢູ່ນອກພື້ນທີ່ ແລະ ໃນການສ້າງຖານຂໍ້ມູນທາງດ້ານພັນທຸກຳ;
- (f) ການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີແກ່ຜູ້ທີ່ສະໜອງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂທີ່ເປັນທຳ ແລະ ເປັນທີ່ພໍໃຈ, ຊຶ່ງໄດ້ຮວມເອົາເງື່ອນໄຂທີ່ໄດ້ຕົກລົງເປັນເອກະສັນ ແລະ ຍອມຮັບທີ່ເຫັນພ້ອມຕ້ອງກັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ, ຮວມເຖິງຊີວະເຕັກໂນໂລຊີ ຫຼື ສິ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການອະນຸລັກ ແລະ ພັດທະນາແບບຍືນຍົງຊີວະນາໆພັນ;
- (g) ການເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຖ່າຍທອດເຕັກໂນໂລຊີ;
- (h) ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງສະຖາບັນການຄົ້ນຄວ້າ;
- (i) ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ອຸປະກອນໃນການເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການບໍລິຫານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາລະບຽບການ;
- (j) ການຈັດຕັ້ງການຝຶກອົບຮົມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ, ໂດຍການເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງເຕັມສ່ວນຂອງບັນດາປະເທດທີ່ສະໜອງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ແລະ ໃນກໍລະນີທີ່ເປັນໄປໄດ້ພາຍໃນປະເທດໄດ້ຫຼືເປັນອັນສະເພາະ;
- (k) ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນທາງດ້ານວິທະຍາສາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການອະນຸລັກ ແລະ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງຊີວະນາໆພັນ, ຮວມເຖິງການສຶກສາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດແບ່ງຊະນິດພັນ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນທາງດ້ານຊີວະພາບ;
- (l) ປະກອບສ່ວນໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດທ້ອງຖິ່ນ;
- (m) ການຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ້າວໄປເຖິງບູລິມະສິດທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍຄວາມຕ້ອງການອັນຈຳເປັນ, ເຊັ່ນທາງດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ໂດຍຄຳນຶງເຖິງຄວາມຕ້ອງການພາຍໃນທີ່ຢາກຊົມໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ ຂອງບັນດາປະເທດທີ່ໄດ້ຕອບສະໜອງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານພັນທຸກຳ;

- (n) ການຮ່ວມສຳພັນຂອງບັນດາສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ທາງດ້ານວິຊາການທີ່ສາມາດເລີ່ມຕົ້ນຈາກຂໍ້ຕົກລົງໃນການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ກິດຈະກຳຂອງການຮ່ວມມືໃນລວງເລິກ;
- (o) ຜົນປະໂຫຍດຈາກຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດ;
- (p) ການຮັບຮູ້ຈາກສັງຄົມ;
- (q) ການມີສິດຮ່ວມໃນການຄອບຄອງສິດທິບັດ ແລະ ກຽວພັນກັບສິດທິຊັບສິນທາງປັນຍາ.

**NAGOYA PROTOCOL
ON
ACCESS TO GENETIC RESOURCES
AND THE FAIR AND EQUITABLE
SHARING OF BENEFITS ARISING
FROM THEIR UTILIZATION
TO THE
CONVENTION ON
BIOLOGICAL DIVERSITY**

TEXT AND ANNEX

NAGOYA PROTOCOL
ON
ACCESS TO GENETIC RESOURCES
AND THE FAIR AND EQUITABLE
SHARING OF BENEFITS ARISING
FROM THEIR UTILIZATION
TO THE
CONVENTION ON
BIOLOGICAL DIVERSITY

TEXT AND ANNEX

SECRETARIAT OF THE CONVENTION
ON BIOLOGICAL DIVERSITY
MONTREAL

Convention on Biological Diversity
United Nations

Introduction

The Convention on Biological Diversity was opened for signature on 5 June 1992 at the United Nations Conference on Environment and Development (the Rio “Earth Summit”) and entered into force on 29 December 1993. The Convention is the only international instrument comprehensively addressing biological diversity. The Convention’s three objectives are the conservation of biological diversity, the sustainable use of its components and the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilisation of genetic resources.

To further advance the implementation of the third objective, the World Summit on Sustainable Development (Johannesburg, September 2002) called for the negotiation of an international regime, within the framework of the Convention, to promote and safeguard the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilisation of genetic resources. The Convention’s Conference of the Parties responded at its seventh meeting, in 2004, by mandating its Ad Hoc Open-ended Working Group on Access and Benefit-sharing to elaborate and negotiate an international regime on access to genetic resources and benefit-sharing in order to effectively implement Articles 15 (Access to Genetic Resources) and 8(j) (Traditional Knowledge) of the Convention and its three objectives.

After six years of negotiation, the Nagoya Protocol on Access to Genetic Resources and the Fair and Equitable Sharing of Benefits Arising from their Utilization to the Convention on Biological Diversity was adopted at the tenth meeting of the Conference of the Parties on 29 October 2010, in Nagoya, Japan.

The Protocol significantly advances the Convention’s third objective by providing a strong basis for greater legal certainty and transparency for both providers and users of genetic resources. Specific obligations to support compliance with domestic legislation or regulatory requirements of the Party providing genetic resources and contractual obligations reflected in mutually agreed terms are a significant innovation of the Protocol. These compliance provisions as well as provisions establishing more predictable conditions for access to genetic resources will contribute to ensuring the sharing of benefits when genetic resources leave a Party providing genetic resources. In addition, the Protocol’s provisions on access to traditional knowledge held by indigenous and local communities when it is associated with genetic resources will strengthen the ability of these communities to benefit from the use of their knowledge, innovations and practices.

By promoting the use of genetic resources and associated traditional knowledge, and by strengthening the opportunities for fair and equitable sharing of benefits from their use, the Protocol will create incentives to conserve biological diversity, sustainably use its components, and further enhance the contribution of biological diversity to sustainable development and human well-being.

Secretariat of the Convention on Biological Diversity
United Nations Environmental Programme
413 St. Jacques Street West, Suite 800
Montreal, Quebec, Canada H2Y 1N9
Phone: +1 (514) 288 2220
Fax: +1 (514) 288 6588
E-mail: secretariat@cbd.int
Website: www.cbd.int

© 2011 by the Secretariat of the Convention on Biological Diversity
All rights reserved. Published 2011
Printed in Canada

ISBN: 92-9225-306-9

This publication may be reproduced for educational or non-profit purposes without special permission from the copyright holders, provided acknowledgement of the source is made. The Secretariat of the Convention would appreciate receiving a copy of the publications that use this document as a source.

Local catalogue record:

Nagoya Protocol on Access to Genetic Resources and the Fair and Equitable Sharing of Benefits Arising from their Utilization to the Convention on Biological Diversity : text and annex / Secretariat of the Convention on Biological Diversity.

Summary: “This booklet contains the text and annex of the Nagoya Protocol on Access to Genetic Resources and the Fair and Equitable Sharing of Benefits Arising from their Utilization to the Convention on Biological Diversity.”—Provided by publisher.

ISBN 92-9225-306-9

1. Biodiversity conservation — Law and legislation 2. Genetic resources conservation—Law and legislation 3. Biodiversity – International cooperation 4. Biodiversity conservation
I. Convention on Biological Diversity (1992). Protocols, etc., 2010 Oct. 29. II. Conference of the Parties to the Convention on Biological Diversity (2010 : Nagoya, Japan). III. United Nations. K3488 .A48 2011

For further information please contact the Secretariat of the Convention on Biological Diversity

**NAGOYA PROTOCOL ON ACCESS TO GENETIC
RESOURCES AND THE FAIR AND EQUITABLE SHARING OF
BENEFITS ARISING FROM THEIR UTILIZATION TO THE
CONVENTION ON BIOLOGICAL DIVERSITY**

The Parties to this Protocol,

Being Parties to the Convention on Biological Diversity, hereinafter referred to as “the Convention”,

Recalling that the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of genetic resources is one of three core objectives of the Convention, and recognizing that this Protocol pursues the implementation of this objective within the Convention,

Reaffirming the sovereign rights of States over their natural resources and according to the provisions of the Convention,

Recalling further Article 15 of the Convention,

Recognizing the important contribution to sustainable development made by technology transfer and cooperation to build research and innovation capacities for adding value to genetic resources in developing countries, in accordance with Articles 16 and 19 of the Convention,

Recognizing that public awareness of the economic value of ecosystems and biodiversity and the fair and equitable sharing of this economic value with the custodians of biodiversity are key incentives for the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components,

Acknowledging the potential role of access and benefit-sharing to contribute to the conservation and sustainable use of biological diversity, poverty eradication and environmental sustainability and thereby contributing to achieving the Millennium Development Goals,

Acknowledging the linkage between access to genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of such resources,

Recognizing the importance of providing legal certainty with respect to access to genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising from their utilization,

Further recognizing the importance of promoting equity and fairness in negotiation of mutually agreed terms between providers and users of genetic resources,

Recognizing also the vital role that women play in access and benefit-sharing and affirming the need for the full participation of women at all levels of policy-making and implementation for biodiversity conservation,

Determined to further support the effective implementation of the access and benefit-sharing provisions of the Convention,

Recognizing that an innovative solution is required to address the fair and equitable sharing of benefits derived from the utilization of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources that occur in transboundary situations or for which it is not possible to grant or obtain prior informed consent,

Recognizing the importance of genetic resources to food security, public health, biodiversity conservation, and the mitigation of and adaptation to climate change,

Recognizing the special nature of agricultural biodiversity, its distinctive features and problems needing distinctive solutions,

Recognizing the interdependence of all countries with regard to genetic resources for food and agriculture as well as their special nature and importance for achieving food security worldwide and for sustainable development of agriculture in the context of poverty alleviation and climate change and acknowledging the fundamental role of the International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture and the FAO Commission on Genetic Resources for Food and Agriculture in this regard,

Mindful of the International Health Regulations (2005) of the World Health Organization and the importance of ensuring access to human pathogens for public health preparedness and response purposes,

Acknowledging ongoing work in other international forums relating to access and benefit-sharing,

Recalling the Multilateral System of Access and Benefit-sharing established under the International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture developed in harmony with the Convention,

Recognizing that international instruments related to access and benefit-sharing should be mutually supportive with a view to achieving the objectives of the Convention,

Recalling the relevance of Article 8(j) of the Convention as it relates to traditional knowledge associated with genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of such knowledge,

Noting the interrelationship between genetic resources and traditional knowledge, their inseparable nature for indigenous and local communities, the importance of the traditional knowledge for the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components, and for the sustainable livelihoods of these communities,

Recognizing the diversity of circumstances in which traditional knowledge associated with genetic resources is held or owned by indigenous and local communities,

Mindful that it is the right of indigenous and local communities to identify the rightful holders of their traditional knowledge associated with genetic resources, within their communities,

Further recognizing the unique circumstances where traditional knowledge associated with genetic resources is held in countries, which may be oral, documented or in other forms, reflecting a rich cultural heritage relevant for conservation and sustainable use of biological diversity,

Noting the United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, and

Affirming that nothing in this Protocol shall be construed as diminishing or extinguishing the existing rights of indigenous and local communities,

Have agreed as follows:

Article 1 OBJECTIVE

The objective of this Protocol is the fair and equitable sharing of the benefits arising from the utilization of genetic resources, including by appropriate access to genetic resources and by appropriate transfer of relevant technologies, taking into account all rights over those resources and to technologies, and by appropriate funding, thereby contributing to the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components.

Article 2 USE OF TERMS

The terms defined in Article 2 of the Convention shall apply to this Protocol. In addition, for the purposes of this Protocol:

- (a) “Conference of the Parties” means the Conference of the Parties to the Convention;
- (b) “Convention” means the Convention on Biological Diversity;
- (c) “Utilization of genetic resources” means to conduct research and development on the genetic and/or biochemical composition of genetic resources, including through the application of biotechnology as defined in Article 2 of the Convention;
- (d) “Biotechnology” as defined in Article 2 of the Convention means any technological application that uses biological systems, living organisms, or derivatives thereof, to make or modify products or processes for specific use;

- (e) “Derivative” means a naturally occurring biochemical compound resulting from the genetic expression or metabolism of biological or genetic resources, even if it does not contain functional units of heredity.

Article 3 SCOPE

This Protocol shall apply to genetic resources within the scope of Article 15 of the Convention and to the benefits arising from the utilization of such resources. This Protocol shall also apply to traditional knowledge associated with genetic resources within the scope of the Convention and to the benefits arising from the utilization of such knowledge.

Article 4 RELATIONSHIP WITH INTERNATIONAL AGREEMENTS AND INSTRUMENTS

1. The provisions of this Protocol shall not affect the rights and obligations of any Party deriving from any existing international agreement, except where the exercise of those rights and obligations would cause a serious damage or threat to biological diversity. This paragraph is not intended to create a hierarchy between this Protocol and other international instruments.
2. Nothing in this Protocol shall prevent the Parties from developing and implementing other relevant international agreements, including other specialized access and benefit-sharing agreements, provided that they are supportive of and do not run counter to the objectives of the Convention and this Protocol.
3. This Protocol shall be implemented in a mutually supportive manner with other international instruments relevant to this Protocol. Due regard should be paid to useful and relevant ongoing work or practices under such international instruments and relevant international organizations, provided that they are supportive of and do not run counter to the objectives of the Convention and this Protocol.
4. This Protocol is the instrument for the implementation of the access and benefit-sharing provisions of the Convention. Where a specialized international access and benefit-sharing instrument applies that is consistent with, and does not run counter to the objectives of the Convention and this Protocol, this Protocol does not apply for the Party or Parties to the specialized instrument in respect of the specific genetic resource covered by and for the purpose of the specialized instrument.

Article

5

FAIR AND EQUITABLE BENEFIT-SHARING

1. In accordance with Article 15, paragraphs 3 and 7 of the Convention, benefits arising from the utilization of genetic resources as well as subsequent applications and commercialization shall be shared in a fair and equitable way with the Party providing such resources that is the country of origin of such resources or a Party that has acquired the genetic resources in accordance with the Convention. Such sharing shall be upon mutually agreed terms.
2. Each Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate, with the aim of ensuring that benefits arising from the utilization of genetic resources that are held by indigenous and local communities, in accordance with domestic legislation regarding the established rights of these indigenous and local communities over these genetic resources, are shared in a fair and equitable way with the communities concerned, based on mutually agreed terms.
3. To implement paragraph 1 above, each Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate.
4. Benefits may include monetary and non-monetary benefits, including but not limited to those listed in the Annex.
5. Each Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate, in order that the benefits arising from the utilization of traditional knowledge associated with genetic resources are shared in a fair and equitable way with indigenous and local communities holding such knowledge. Such sharing shall be upon mutually agreed terms.

Article

6

ACCESS TO GENETIC RESOURCES

1. In the exercise of sovereign rights over natural resources, and subject to domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements, access to genetic resources for their utilization shall be subject to the prior informed consent of the Party providing such resources that is the country of origin of such resources or a Party that has acquired the genetic resources in accordance with the Convention, unless otherwise determined by that Party.
2. In accordance with domestic law, each Party shall take measures, as appropriate, with the aim of ensuring that the prior informed consent or approval and involvement of indigenous and local communities is obtained for access to

genetic resources where they have the established right to grant access to such resources.

3. Pursuant to paragraph 1 above, each Party requiring prior informed consent shall take the necessary legislative, administrative or policy measures, as appropriate, to:
 - (a) Provide for legal certainty, clarity and transparency of their domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements;
 - (b) Provide for fair and non-arbitrary rules and procedures on accessing genetic resources;
 - (c) Provide information on how to apply for prior informed consent;
 - (d) Provide for a clear and transparent written decision by a competent national authority, in a cost-effective manner and within a reasonable period of time;
 - (e) Provide for the issuance at the time of access of a permit or its equivalent as evidence of the decision to grant prior informed consent and of the establishment of mutually agreed terms, and notify the Access and Benefit-sharing Clearing-House accordingly;
 - (f) Where applicable, and subject to domestic legislation, set out criteria and/or processes for obtaining prior informed consent or approval and involvement of indigenous and local communities for access to genetic resources; and
 - (g) Establish clear rules and procedures for requiring and establishing mutually agreed terms. Such terms shall be set out in writing and may include, *inter alia*:
 - (i) A dispute settlement clause;
 - (ii) Terms on benefit-sharing, including in relation to intellectual property rights;
 - (iii) Terms on subsequent third-party use, if any; and
 - (iv) Terms on changes of intent, where applicable.

Article

7

ACCESS TO TRADITIONAL KNOWLEDGE ASSOCIATED WITH GENETIC RESOURCES

In accordance with domestic law, each Party shall take measures, as appropriate, with the aim of ensuring that traditional knowledge associated with genetic resources that is held by indigenous and local communities is accessed with the prior and informed consent or approval and involvement of these indigenous and local communities, and that mutually agreed terms have been established.

Article
8**SPECIAL CONSIDERATIONS**

In the development and implementation of its access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements, each Party shall:

- (a) Create conditions to promote and encourage research which contributes to the conservation and sustainable use of biological diversity, particularly in developing countries, including through simplified measures on access for non-commercial research purposes, taking into account the need to address a change of intent for such research;
- (b) Pay due regard to cases of present or imminent emergencies that threaten or damage human, animal or plant health, as determined nationally or internationally. Parties may take into consideration the need for expeditious access to genetic resources and expeditious fair and equitable sharing of benefits arising out of the use of such genetic resources, including access to affordable treatments by those in need, especially in developing countries;
- (c) Consider the importance of genetic resources for food and agriculture and their special role for food security.

Article
9**CONTRIBUTION TO CONSERVATION AND SUSTAINABLE USE**

The Parties shall encourage users and providers to direct benefits arising from the utilization of genetic resources towards the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components.

Article
10**GLOBAL MULTILATERAL BENEFIT-SHARING MECHANISM**

Parties shall consider the need for and modalities of a global multilateral benefit-sharing mechanism to address the fair and equitable sharing of benefits derived from the utilization of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources that occur in transboundary situations or for which it is not possible to grant or obtain prior informed consent. The benefits shared by users of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources through this mechanism shall be used to support the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components globally.

Article
11**TRANSBOUNDARY COOPERATION**

1. In instances where the same genetic resources are found *in situ* within the territory of more than one Party, those Parties shall endeavour to cooperate, as appropriate, with the involvement of indigenous and local communities concerned, where applicable, with a view to implementing this Protocol.
2. Where the same traditional knowledge associated with genetic resources is shared by one or more indigenous and local communities in several Parties, those Parties shall endeavour to cooperate, as appropriate, with the involvement of the indigenous and local communities concerned, with a view to implementing the objective of this Protocol.

Article
12**TRADITIONAL KNOWLEDGE ASSOCIATED WITH GENETIC RESOURCES**

1. In implementing their obligations under this Protocol, Parties shall in accordance with domestic law take into consideration indigenous and local communities' customary laws, community protocols and procedures, as applicable, with respect to traditional knowledge associated with genetic resources.
2. Parties, with the effective participation of the indigenous and local communities concerned, shall establish mechanisms to inform potential users of traditional knowledge associated with genetic resources about their obligations, including measures as made available through the Access and Benefit-sharing Clearing-House for access to and fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of such knowledge.
3. Parties shall endeavour to support, as appropriate, the development by indigenous and local communities, including women within these communities, of:
 - (a) Community protocols in relation to access to traditional knowledge associated with genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising out of the utilization of such knowledge;
 - (b) Minimum requirements for mutually agreed terms to secure the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of traditional knowledge associated with genetic resources; and
 - (c) Model contractual clauses for benefit-sharing arising from the utilization of traditional knowledge associated with genetic resources.

4. Parties, in their implementation of this Protocol, shall, as far as possible, not restrict the customary use and exchange of genetic resources and associated traditional knowledge within and amongst indigenous and local communities in accordance with the objectives of the Convention.

Article
13

NATIONAL FOCAL POINTS AND COMPETENT NATIONAL AUTHORITIES

1. Each Party shall designate a national focal point on access and benefit-sharing. The national focal point shall make information available as follows:
 - (a) For applicants seeking access to genetic resources, information on procedures for obtaining prior informed consent and establishing mutually agreed terms, including benefit-sharing;
 - (b) For applicants seeking access to traditional knowledge associated with genetic resources, where possible, information on procedures for obtaining prior informed consent or approval and involvement, as appropriate, of indigenous and local communities and establishing mutually agreed terms including benefit-sharing; and
 - (c) Information on competent national authorities, relevant indigenous and local communities and relevant stakeholders.

The national focal point shall be responsible for liaison with the Secretariat.

2. Each Party shall designate one or more competent national authorities on access and benefit-sharing. Competent national authorities shall, in accordance with applicable national legislative, administrative or policy measures, be responsible for granting access or, as applicable, issuing written evidence that access requirements have been met and be responsible for advising on applicable procedures and requirements for obtaining prior informed consent and entering into mutually agreed terms.
3. A Party may designate a single entity to fulfil the functions of both focal point and competent national authority.
4. Each Party shall, no later than the date of entry into force of this Protocol for it, notify the Secretariat of the contact information of its national focal point and its competent national authority or authorities. Where a Party designates more than one competent national authority, it shall convey to the Secretariat, with its notification thereof, relevant information on the respective responsibilities of those authorities. Where applicable, such information shall, at a minimum, specify which competent authority is responsible for the genetic resources sought. Each Party shall

forthwith notify the Secretariat of any changes in the designation of its national focal point or in the contact information or responsibilities of its competent national authority or authorities.

5. The Secretariat shall make information received pursuant to paragraph 4 above available through the Access and Benefit-sharing Clearing-House.

Article
14

THE ACCESS AND BENEFIT-SHARING CLEARING-HOUSE AND INFORMATION-SHARING

1. An Access and Benefit-sharing Clearing-House is hereby established as part of the clearing-house mechanism under Article 18, paragraph 3, of the Convention. It shall serve as a means for sharing of information related to access and benefit-sharing. In particular, it shall provide access to information made available by each Party relevant to the implementation of this Protocol.
2. Without prejudice to the protection of confidential information, each Party shall make available to the Access and Benefit-sharing Clearing-House any information required by this Protocol, as well as information required pursuant to the decisions taken by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. The information shall include:
 - (a) Legislative, administrative and policy measures on access and benefit-sharing;
 - (b) Information on the national focal point and competent national authority or authorities; and
 - (c) Permits or their equivalent issued at the time of access as evidence of the decision to grant prior informed consent and of the establishment of mutually agreed terms.
3. Additional information, if available and as appropriate, may include:
 - (a) Relevant competent authorities of indigenous and local communities, and information as so decided;
 - (b) Model contractual clauses;
 - (c) Methods and tools developed to monitor genetic resources; and
 - (d) Codes of conduct and best practices.
4. The modalities of the operation of the Access and Benefit-sharing Clearing-House, including reports on its activities, shall be considered and decided upon by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol at its first meeting, and kept under review thereafter.

Article
15**COMPLIANCE WITH DOMESTIC LEGISLATION
OR REGULATORY REQUIREMENTS ON ACCESS
AND BENEFIT-SHARING**

1. Each Party shall take appropriate, effective and proportionate legislative, administrative or policy measures to provide that genetic resources utilized within its jurisdiction have been accessed in accordance with prior informed consent and that mutually agreed terms have been established, as required by the domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements of the other Party.
2. Parties shall take appropriate, effective and proportionate measures to address situations of non-compliance with measures adopted in accordance with paragraph 1 above.
3. Parties shall, as far as possible and as appropriate, cooperate in cases of alleged violation of domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements referred to in paragraph 1 above.

Article
16**COMPLIANCE WITH DOMESTIC LEGISLATION OR
REGULATORY REQUIREMENTS ON ACCESS AND BENEFIT-
SHARING FOR TRADITIONAL KNOWLEDGE
ASSOCIATED WITH GENETIC RESOURCES**

1. Each Party shall take appropriate, effective and proportionate legislative, administrative or policy measures, as appropriate, to provide that traditional knowledge associated with genetic resources utilized within their jurisdiction has been accessed in accordance with prior informed consent or approval and involvement of indigenous and local communities and that mutually agreed terms have been established, as required by domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements of the other Party where such indigenous and local communities are located.
2. Each Party shall take appropriate, effective and proportionate measures to address situations of non-compliance with measures adopted in accordance with paragraph 1 above.
3. Parties shall, as far as possible and as appropriate, cooperate in cases of alleged violation of domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements referred to in paragraph 1 above.

Article
17**MONITORING THE UTILIZATION OF GENETIC RESOURCES**

1. To support compliance, each Party shall take measures, as appropriate, to monitor and to enhance transparency about the utilization of genetic resources. Such measures shall include:
 - (a) The designation of one or more checkpoints, as follows:
 - (i) Designated checkpoints would collect or receive, as appropriate, relevant information related to prior informed consent, to the source of the genetic resource, to the establishment of mutually agreed terms, and/or to the utilization of genetic resources, as appropriate;
 - (ii) Each Party shall, as appropriate and depending on the particular characteristics of a designated checkpoint, require users of genetic resources to provide the information specified in the above paragraph at a designated checkpoint. Each Party shall take appropriate, effective and proportionate measures to address situations of non-compliance;
 - (iii) Such information, including from internationally recognized certificates of compliance where they are available, will, without prejudice to the protection of confidential information, be provided to relevant national authorities, to the Party providing prior informed consent and to the Access and Benefit-sharing Clearing-House, as appropriate;
 - (iv) Checkpoints must be effective and should have functions relevant to implementation of this subparagraph (a). They should be relevant to the utilization of genetic resources, or to the collection of relevant information at, *inter alia*, any stage of research, development, innovation, pre-commercialization or commercialization.
 - (b) Encouraging users and providers of genetic resources to include provisions in mutually agreed terms to share information on the implementation of such terms, including through reporting requirements; and
 - (c) Encouraging the use of cost-effective communication tools and systems.
2. A permit or its equivalent issued in accordance with Article 6, paragraph 3 (e) and made available to the Access and Benefit-sharing Clearing-House, shall constitute an internationally recognized certificate of compliance.
3. An internationally recognized certificate of compliance shall serve as evidence that the genetic resource which it covers has been accessed in accordance with prior informed consent and that mutually agreed terms have been established, as required

by the domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements of the Party providing prior informed consent.

4. The internationally recognized certificate of compliance shall contain the following minimum information when it is not confidential:

- (a) Issuing authority;
- (b) Date of issuance;
- (c) The provider;
- (d) Unique identifier of the certificate;
- (e) The person or entity to whom prior informed consent was granted;
- (f) Subject-matter or genetic resources covered by the certificate;
- (g) Confirmation that mutually agreed terms were established;
- (h) Confirmation that prior informed consent was obtained; and
- (i) Commercial and/or non-commercial use.

Article 18

COMPLIANCE WITH MUTUALLY AGREED TERMS

1. In the implementation of Article 6, paragraph 3 (g) (i) and Article 7, each Party shall encourage providers and users of genetic resources and/or traditional knowledge associated with genetic resources to include provisions in mutually agreed terms to cover, where appropriate, dispute resolution including:
 - (a) The jurisdiction to which they will subject any dispute resolution processes;
 - (b) The applicable law; and/or
 - (c) Options for alternative dispute resolution, such as mediation or arbitration.
2. Each Party shall ensure that an opportunity to seek recourse is available under their legal systems, consistent with applicable jurisdictional requirements, in cases of disputes arising from mutually agreed terms.
3. Each Party shall take effective measures, as appropriate, regarding:
 - (a) Access to justice; and
 - (b) The utilization of mechanisms regarding mutual recognition and enforcement of foreign judgments and arbitral awards.
4. The effectiveness of this article shall be reviewed by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol in accordance with Article 31 of this Protocol.

Article 19

MODEL CONTRACTUAL CLAUSES

1. Each Party shall encourage, as appropriate, the development, update and use of sectoral and cross-sectoral model contractual clauses for mutually agreed terms.
2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall periodically take stock of the use of sectoral and cross-sectoral model contractual clauses.

Article 20

CODES OF CONDUCT, GUIDELINES AND BEST PRACTICES AND/OR STANDARDS

1. Each Party shall encourage, as appropriate, the development, update and use of voluntary codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards in relation to access and benefit-sharing.
2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall periodically take stock of the use of voluntary codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards and consider the adoption of specific codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards.

Article 21

AWARENESS-RAISING

Each Party shall take measures to raise awareness of the importance of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources, and related access and benefit-sharing issues. Such measures may include, *inter alia*:

- (a) Promotion of this Protocol, including its objective;
- (b) Organization of meetings of indigenous and local communities and relevant stakeholders;
- (c) Establishment and maintenance of a help desk for indigenous and local communities and relevant stakeholders;
- (d) Information dissemination through a national clearing-house;

- (e) Promotion of voluntary codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards in consultation with indigenous and local communities and relevant stakeholders;
- (f) Promotion of, as appropriate, domestic, regional and international exchanges of experience;
- (g) Education and training of users and providers of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources about their access and benefit-sharing obligations;
- (h) Involvement of indigenous and local communities and relevant stakeholders in the implementation of this Protocol; and
- (i) Awareness-raising of community protocols and procedures of indigenous and local communities.

Article
22
CAPACITY

1. The Parties shall cooperate in the capacity-building, capacity development and strengthening of human resources and institutional capacities to effectively implement this Protocol in developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and Parties with economies in transition, including through existing global, regional, subregional and national institutions and organizations. In this context, Parties should facilitate the involvement of indigenous and local communities and relevant stakeholders, including non-governmental organizations and the private sector.
2. The need of developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and Parties with economies in transition for financial resources in accordance with the relevant provisions of the Convention shall be taken fully into account for capacity-building and development to implement this Protocol.
3. As a basis for appropriate measures in relation to the implementation of this Protocol, developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and Parties with economies in transition should identify their national capacity needs and priorities through national capacity self-assessments. In doing so, such Parties should support the capacity needs and priorities of indigenous and local communities and relevant stakeholders, as identified by them, emphasizing the capacity needs and priorities of women.

4. In support of the implementation of this Protocol, capacity-building and development may address, *inter alia*, the following key areas:
 - (a) Capacity to implement, and to comply with the obligations of, this Protocol;
 - (b) Capacity to negotiate mutually agreed terms;
 - (c) Capacity to develop, implement and enforce domestic legislative, administrative or policy measures on access and benefit-sharing; and
 - (d) Capacity of countries to develop their endogenous research capabilities to add value to their own genetic resources.
5. Measures in accordance with paragraphs 1 to 4 above may include, *inter alia*:
 - (a) Legal and institutional development;
 - (b) Promotion of equity and fairness in negotiations, such as training to negotiate mutually agreed terms;
 - (c) The monitoring and enforcement of compliance;
 - (d) Employment of best available communication tools and Internet-based systems for access and benefit-sharing activities;
 - (e) Development and use of valuation methods;
 - (f) Bioprospecting, associated research and taxonomic studies;
 - (g) Technology transfer, and infrastructure and technical capacity to make such technology transfer sustainable;
 - (h) Enhancement of the contribution of access and benefit-sharing activities to the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components;
 - (i) Special measures to increase the capacity of relevant stakeholders in relation to access and benefit-sharing; and
 - (j) Special measures to increase the capacity of indigenous and local communities with emphasis on enhancing the capacity of women within those communities in relation to access to genetic resources and/or traditional knowledge associated with genetic resources.
6. Information on capacity-building and development initiatives at national, regional and international levels, undertaken in accordance with paragraphs 1 to 5 above, should be provided to the Access and Benefit-sharing Clearing-House with a view to promoting synergy and coordination on capacity-building and development for access and benefit-sharing.

Article
23**TECHNOLOGY TRANSFER, COLLABORATION
AND COOPERATION**

In accordance with Articles 15, 16, 18 and 19 of the Convention, the Parties shall collaborate and cooperate in technical and scientific research and development programmes, including biotechnological research activities, as a means to achieve the objective of this Protocol. The Parties undertake to promote and encourage access to technology by, and transfer of technology to, developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and Parties with economies in transition, in order to enable the development and strengthening of a sound and viable technological and scientific base for the attainment of the objectives of the Convention and this Protocol. Where possible and appropriate such collaborative activities shall take place in and with a Party or the Parties providing genetic resources that is the country or are the countries of origin of such resources or a Party or Parties that have acquired the genetic resources in accordance with the Convention.

Article
24**NON-PARTIES**

The Parties shall encourage non-Parties to adhere to this Protocol and to contribute appropriate information to the Access and Benefit-sharing Clearing-House.

Article
25**FINANCIAL MECHANISM AND RESOURCES**

1. In considering financial resources for the implementation of this Protocol, the Parties shall take into account the provisions of Article 20 of the Convention.
2. The financial mechanism of the Convention shall be the financial mechanism for this Protocol.
3. Regarding the capacity-building and development referred to in Article 22 of this Protocol, the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, in providing guidance with respect to the financial mechanism referred to in paragraph 2 above, for consideration by the Conference of the Parties, shall take into account the need of developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and of Parties

with economies in transition, for financial resources, as well as the capacity needs and priorities of indigenous and local communities, including women within these communities.

4. In the context of paragraph 1 above, the Parties shall also take into account the needs of the developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and of the Parties with economies in transition, in their efforts to identify and implement their capacity-building and development requirements for the purposes of the implementation of this Protocol.
5. The guidance to the financial mechanism of the Convention in relevant decisions of the Conference of the Parties, including those agreed before the adoption of this Protocol, shall apply, *mutatis mutandis*, to the provisions of this Article.
6. The developed country Parties may also provide, and the developing country Parties and the Parties with economies in transition avail themselves of, financial and other resources for the implementation of the provisions of this Protocol through bilateral, regional and multilateral channels.

Article
26**CONFERENCE OF THE PARTIES SERVING AS THE
MEETING OF THE PARTIES TO THIS PROTOCOL**

1. The Conference of the Parties shall serve as the meeting of the Parties to this Protocol.
2. Parties to the Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the proceedings of any meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by those that are Parties to it.
3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, any member of the Bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to this Protocol.
4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall keep under regular review the implementation of this Protocol and shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Protocol and shall:

- (a) Make recommendations on any matters necessary for the implementation of this Protocol;
 - (b) Establish such subsidiary bodies as are deemed necessary for the implementation of this Protocol;
 - (c) Seek and utilize, where appropriate, the services and cooperation of, and information provided by, competent international organizations and intergovernmental and non-governmental bodies;
 - (d) Establish the form and the intervals for transmitting the information to be submitted in accordance with Article 29 of this Protocol and consider such information as well as reports submitted by any subsidiary body;
 - (e) Consider and adopt, as required, amendments to this Protocol and its Annex, as well as any additional annexes to this Protocol, that are deemed necessary for the implementation of this Protocol; and
 - (f) Exercise such other functions as may be required for the implementation of this Protocol.
5. The rules of procedure of the Conference of the Parties and financial rules of the Convention shall be applied, *mutatis mutandis*, under this Protocol, except as may be otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.
6. The first meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be convened by the Secretariat and held concurrently with the first meeting of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of the entry into force of this Protocol. Subsequent ordinary meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held concurrently with ordinary meetings of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.
7. Extraordinary meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the Secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.
8. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State member thereof or observers thereto not party to the Convention, may be represented as observers at meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, that is qualified in matters covered by this Protocol and that has informed the Secretariat

of its wish to be represented at a meeting of the Conference of the Parties serving as a meeting of the Parties to this Protocol as an observer, may be so admitted, unless at least one third of the Parties present object. Except as otherwise provided in this Article, the admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure, as referred to in paragraph 5 above.

Article
27
SUBSIDIARY BODIES

1. Any subsidiary body established by or under the Convention may serve this Protocol, including upon a decision of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. Any such decision shall specify the tasks to be undertaken.
2. Parties to the Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the proceedings of any meeting of any such subsidiary bodies. When a subsidiary body of the Convention serves as a subsidiary body to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by Parties to this Protocol.
3. When a subsidiary body of the Convention exercises its functions with regard to matters concerning this Protocol, any member of the bureau of that subsidiary body representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to this Protocol.

Article
28
SECRETARIAT

1. The Secretariat established by Article 24 of the Convention shall serve as the secretariat to this Protocol.
2. Article 24, paragraph 1, of the Convention on the functions of the Secretariat shall apply, *mutatis mutandis*, to this Protocol.
3. To the extent that they are distinct, the costs of the secretariat services for this Protocol shall be met by the Parties hereto. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first meeting, decide on the necessary budgetary arrangements to this end.

Article
29**MONITORING AND REPORTING**

Each Party shall monitor the implementation of its obligations under this Protocol, and shall, at intervals and in the format to be determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, report to the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol on measures that it has taken to implement this Protocol.

Article
30**PROCEDURES AND MECHANISMS TO PROMOTE COMPLIANCE WITH THIS PROTOCOL**

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first meeting, consider and approve cooperative procedures and institutional mechanisms to promote compliance with the provisions of this Protocol and to address cases of non-compliance. These procedures and mechanisms shall include provisions to offer advice or assistance, where appropriate. They shall be separate from, and without prejudice to, the dispute settlement procedures and mechanisms under Article 27 of the Convention.

Article
31**ASSESSMENT AND REVIEW**

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall undertake, four years after the entry into force of this Protocol and thereafter at intervals determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, an evaluation of the effectiveness of this Protocol.

Article
32
SIGNATURE

This Protocol shall be open for signature by Parties to the Convention at the United Nations Headquarters in New York, from 2 February 2011 to 1 February 2012.

Article
33**ENTRY INTO FORCE**

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession by States or regional economic integration organizations that are Parties to the Convention.
2. This Protocol shall enter into force for a State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Protocol or accedes thereto after the deposit of the fiftieth instrument as referred to in paragraph 1 above, on the ninetieth day after the date on which that State or regional economic integration organization deposits its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or on the date on which the Convention enters into force for that State or regional economic integration organization, whichever shall be the later.
3. For the purposes of paragraphs 1 and 2 above, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

Article
34**RESERVATIONS**

No reservations may be made to this Protocol.

Article
35
WITHDRAWAL

1. At any time after two years from the date on which this Protocol has entered into force for a Party, that Party may withdraw from this Protocol by giving written notification to the Depositary.
2. Any such withdrawal shall take place upon expiry of one year after the date of its receipt by the Depositary, or on such later date as may be specified in the notification of the withdrawal.

Article
36**AUTHENTIC TEXTS**

The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Protocol on the dates indicated.

DONE at Nagoya on this twenty-ninth day of October, two thousand and ten.

Annex

MONETARY AND NON-MONETARY BENEFITS

1. Monetary benefits may include, but not be limited to:
 - (a) Access fees/fee per sample collected or otherwise acquired;
 - (b) Up-front payments;
 - (c) Milestone payments;
 - (d) Payment of royalties;
 - (e) Licence fees in case of commercialization;
 - (f) Special fees to be paid to trust funds supporting conservation and sustainable use of biodiversity;
 - (g) Salaries and preferential terms where mutually agreed;
 - (h) Research funding;
 - (i) Joint ventures;
 - (j) Joint ownership of relevant intellectual property rights.
2. Non-monetary benefits may include, but not be limited to:
 - (a) Sharing of research and development results;
 - (b) Collaboration, cooperation and contribution in scientific research and development programmes, particularly biotechnological research activities, where possible in the Party providing genetic resources;

- (c) Participation in product development;
- (d) Collaboration, cooperation and contribution in education and training;
- (e) Admittance to *ex situ* facilities of genetic resources and to databases;
- (f) Transfer to the provider of the genetic resources of knowledge and technology under fair and most favourable terms, including on concessional and preferential terms where agreed, in particular, knowledge and technology that make use of genetic resources, including biotechnology, or that are relevant to the conservation and sustainable utilization of biological diversity;
- (g) Strengthening capacities for technology transfer;
- (h) Institutional capacity-building;
- (i) Human and material resources to strengthen the capacities for the administration and enforcement of access regulations;
- (j) Training related to genetic resources with the full participation of countries providing genetic resources, and where possible, in such countries;
- (k) Access to scientific information relevant to conservation and sustainable use of biological diversity, including biological inventories and taxonomic studies;
- (l) Contributions to the local economy;
- (m) Research directed towards priority needs, such as health and food security, taking into account domestic uses of genetic resources in the Party providing genetic resources;
- (n) Institutional and professional relationships that can arise from an access and benefit-sharing agreement and subsequent collaborative activities;
- (o) Food and livelihood security benefits;
- (p) Social recognition;
- (q) Joint ownership of relevant intellectual property rights.